

9-10

LETNIK XXXIV.
1987 - 1988

GALEB

LETNIK XXXIV. 1987 - 88
MAJ-JUNIJ 1988
ŠTEVILKA 9-10

VSEBINA

Jelka Bakula: Obzorje	241
Vojan T. Arhar: Če veš	241
Miroslava Leban: Kako sta muha in bolha po svetu potovali	242
Črtomir Šinkovec: Koklja	244
Vojan T. Arhar: Ena, dve, tri!	245
Nove naslovnice za jubilejni Galeb	247
Branko Rudolf: Pred sanjami	248
Vojan T. Arhar: Poletje	249
Marjanka Rebula: Kobiličine sanje	250
Franček Rudolf: Drevo	252
Danilo Gorinšek: Polh	252
L.A.: Danilo Gorinšek	253
Danilo Gorinšek: Vrtljak	253
Valentin Polanšek: Čokač	254
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: Rojstni dan	258
Prepogljjivka	259
Meta Rainer: P P P	260
Franček Rudolf: Lepa muca in lepi muc	261
Vera Poljšak: Skladatelj, Skrita podoba	262
Raketa, Kaj se bo prikazalo?, Požrešna kača	263
Voščilo, Labirint, Stric Joe	264
Skrita podoba, Na počitnice	265
PRILOGA	
Trst nekoč in danes - besedilo in slike: Lojze Abram.	
NASLOVNA STRAN	
»Trebče« - Daniela Čebtron, 4. r. OŠ. »P. To- mažič« - TREBČE.	

Zapojmo veselo:
 Janez Bitenc: Zmaj 266
 Meta Rainer: Mačja štrena 266
 Vlado Firm: Kdo na češnjo? 267
 Ela Peroci: O Nini in o lisici 268
 Vera Poljšak: Kaj se bo prikazalo? 269
 Vojan T. Arhar: Namig 270
 Kajetan Kovič: Mačje letališče 271
 Slike in narave:
 Marinka Pertot: Kemijska uporaba lesa 272
 Franci Lakovič: Naša muca 274

Iz naših šol:
 Lojze Abram: Podelitev bralnih značk 275
 Lojze Abram: Nova »Mala Gaja«,
glasilo gropajskih šolarjev 276

Novosti na knjižni polici:
 Marij Čuk: Srečanje s siončkom
Jakončkom 277
 Gema Hafner: Urškina pustolovščina 278
 Priр.: Črtomir Šinkovec: Muha se je
poročila 279

Franci Lakovič: Mali kuhar 280
 Črtomir Šinkovec: Polž na potovanju 281
 Šolarji pišejo 282
 Franjo Frančič: Viktor 283
 Stana Vinšek: Mlinček 284
 Urednikova beležnica 286

Sodeluj z nami:
 Vera Poljšak:
Glavno mesto ..... 3. stran platnic

Jelka Bakula

Ilustr. Liana Drašček

Obzorje

**SONČNI LOK ZLATI OBZORJE,
KMALU BOMO ŠLI NA MORJE.
IN KO BO NAJBOLJ VISOKO,
SI PODALI BOMO ROKO,
SI ŽELELI SREČNE NADE,
SE SPUSTILI PO ZAKLADE,
KI JIH ZLATI LOK POKLANJA,
KO V VEČER SE TIHO SKLANJA.**

Vojan Tihomir Arhar,

Ilustr. Erika Košuta

ČE VEŠ

**Če veš,
kje veter je doma,
kar povej!**

**Če veš,
kaj zvezda šepeta,
le povej!**

**Če veš,
kam čas sekunde da,
brž povej!**

Če veš ...

Kako sta muha in bolha po svetu potovali

Po prašni cesti je zdolgočasno korakala muha. Na rami je imela obešeno culo in venomer je brundala predse. Hudovala se je na ves svet, ker je postal tako zelo živčen.

— Ne razumem, zakaj nas je Bog ustvaril, če pa nas ljudje preganjajo kar naprej s tistimi praški in kemikalijami in nas ugonabljajo. Tudi me imamo pravico do življenja! — in udarila je z nogo ob tla, da se je dvignil cel oblak prahu.

— Mar me misliš zadušiti, ali kaj? — je zaslišala za seboj muha. Ozrla se je in zagledala bolho.

— Oprosti — je rekla muha — nisem te videla.

— Puah, pusti to! Popolnoma se strinjam s teboj. O tem živčnem človeštvu! Hudi časi so napočili za nas. Nekoč smo spale v posteljah z ljudmi. Na toplem. Če

sem se slučajno obregnila ob kakšno nogo, se je oni pač popraskal in spal dalje. Danes je pa vse drugače! — Muha je priimala.

— Toda — je nadaljevala bolha — jaz še nisem obupala, nekje na tem svetu že mora biti kak miren kotiček tudi za naju! — Bolha je imela trdo kožo in se ni predala kar tako.

— Kje in kako priti do njega? — je vprašala muha.

— Kje? To se bo še pokazalo. Kako? Z avtostopom! — je odgovorila bolha.

— Z avto... čim? —

— Avtostopom, da glej, brž štopaj, mimo bo šel, če ne, daj ... ah! Smola. Tak avto nama je ušel! — je rekla bolha. Muha pa je menila drugače:

— Veš, mislim, da bova s tem

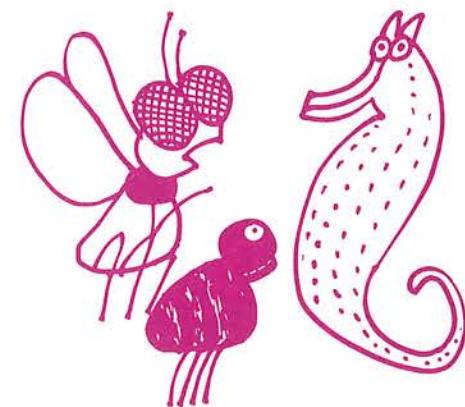
avtostopom imeli majhen problem. To se pravi, medve sva premajhni. Noben voznik naju ne bo videl! — In bolha je morala priznati, da ima muha prav.

Pa kaj mislite, da sta vrgli puško v koruzo? Kje pa! Tuhtali sta in tuhtali in v glavi se jima je posvetilo. Poiskali sta ob cesti štoparja, takega z dolgimi lasmi in vgnezdili sta se mu v lasišče. Sveda ni bilo prav udobno, a sta potrpeli. Kmalu je mladenič ustavil avto in pričelo se je potovanje. Avto se je ustavil pred neko želežniško postajo. Muha in bolha sta urno skočili iz huliganovih las in odcapljali v čakalnico. Tod je bilo ljudi vseh vrst. Za naslednje skrivališče sta si izbrali starca, ki je na vso moč tiščal pod pazduhu steklenico žganja. Bolhi je bil namreč simpatičen.

— Ta ne bo delal sitnosti — je šepnila muhi. In res je bilo tako. Prav udobno je bilo. Pripeljal je vlak in starček je stopil v vagon. Peljal se je dobro uro, izstopil na majhni obmorski postaji. Starček se je napotil k bregu, kjer je bil privezan čoln. Stopil je vanj. Ko se je nagnil čez rob čolna, mu je klobuk padel z glave in bolha in muha — skriti sta bili prav v klobuku in sta ves čas dremali — sta čofnili v vodo. Še preden sta se dodobra zavedeli, že sta sedeli na morskem dnu.

— Ola! — se je prva zavedla bolha — kje pa sva?

— Nekje na mokrem — je izjavila muha.

— Ti, pa ne da sva ... —

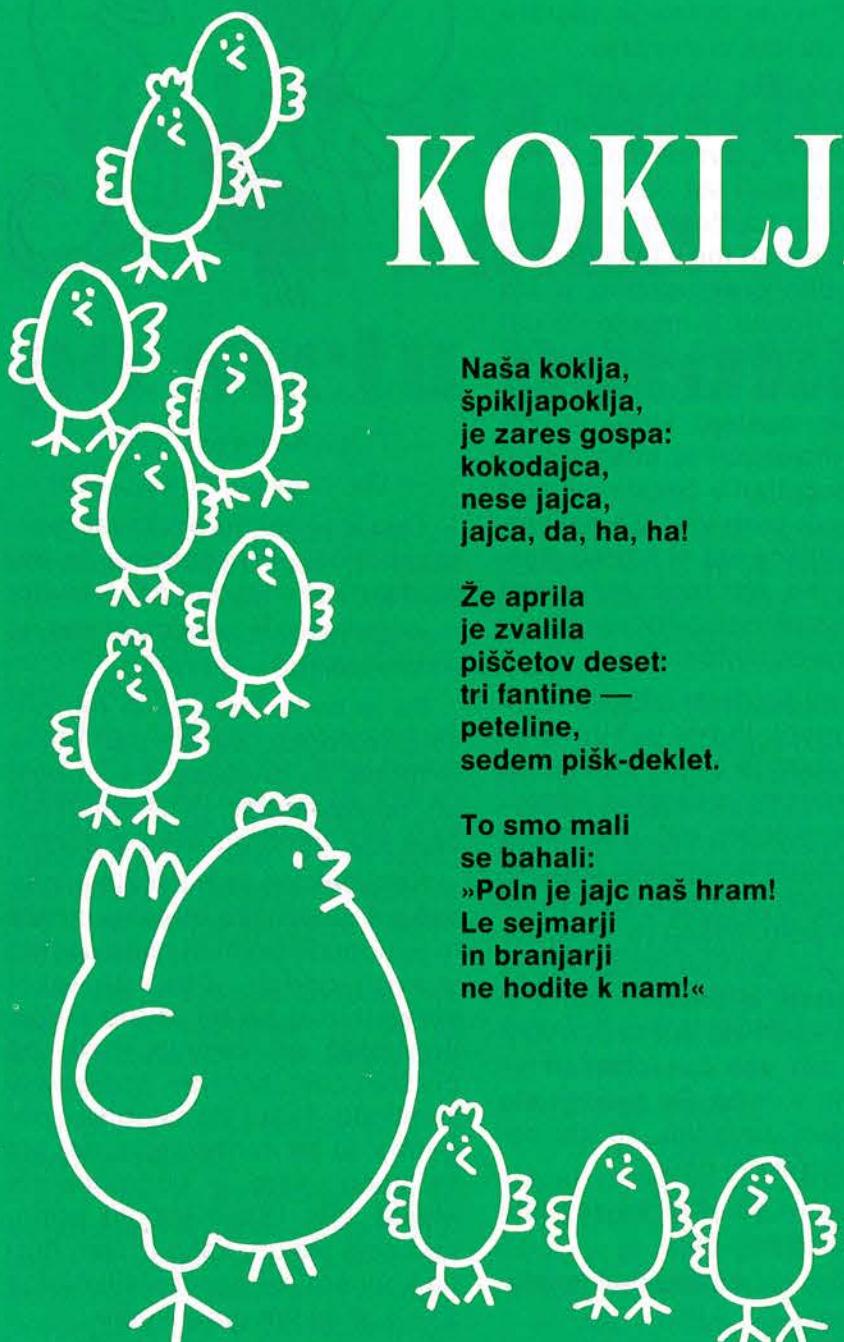
— Da, prav ... v morju sva! —

Takrat je mimo priplaval morski konjiček. Presenečeno je pogledal našo muho in našo bolho.

— Še nikoli nisem videl piki, ki se premikata! — je rekel.

Pa je bolha vzrojila in mu pričela razlagati, da sta pač bolha in muha, da prihajata s kopnega, uh, od zelo daleč, in da sploh nočeta več imeti opravka z ljudmi.

Konjiček pa je bil režiser največje televizijske morske mreže in je ponudil bolhi in muhi nastop v svoji oddaji. Obe sta takoj sprejeli. Kaj ne bi! Mirno življenje, proc od živčnih ljudi, od prašnih cest, sprajev, praškov in kemikalij. Takoj sta podpisali pogodbo, ki še danes velja, saj sta še vedno tam, v podmorskem mestu, kjer vsako soboto priovedujeta ribam, kako je tam gori na kopnem, kjer prebivajo čudne živali, ki se jim pravi ljudje.

KOKLJA

Naša koklja,
špikljapoklja,
je zares gospa:
kokodajca,
nese jajca,
jajca, da, ha, ha!

Že aprila
je zvalila
piščetov deset:
tri fantine —
peteline,
sedem pišk-deklet.

To smo mali
se bahali:
»Poln je jajc naš hram!
Le sejmarji
in branjarji
ne hodite k nam!«

ENA, DVE, TRI!

Nekoč je živila revna mati, ki je imela sina edinca. Žal ni bil preveč bister. Z veliko mujo ga je komajda naučila šteti do tri. Toda fant je bil na to svoje znanje sila ponosen in je nestrpno čakal na priložnost, kdaj ga bo lahko s pridom uporabil.

Ko je dopolnil sedemnajst let, ga je ostarela mati pobožala po gostih laseh in mu dejala: "Tepko moj, kako si zrasel! Pod nosom ti že poganja puh, jaz pa sem oslabela in najina lesena koliba je prava pravcata podrtija. Pojdi med ljudi in zasluži denar, da nama jo mojster tesar popravi še pred zimo!" To rekši mu je pripravila skromno popotnico, sin pa si je culo zadegal čez ramo, zavriskal in se pogumno odpravil v širni svet.

Čez nekaj dni je srečal tri kmete, ki so na bližnji sejem gnali par krav. Namesto da bi može lepo pozdravil, kot se med ljudmi spodobi, se jim je samo zarežal in na ves glas bleknil: "Ena!"

"Kako ena?" so vzrojili možakarji. "Si morda slep, da ne vidiš dveh krav? Bi nas rad izzival, kaj?" In že so zavihali rokave, padli po njem in ga pošteno premikastili.

Tepko si je stepel prah s hlač, si obriral solze in spet vzel pot pod noge. Sredi tedna je na ovinku naletel na dva brkata mušketirja. Ko sta opazila, kako je razcapan in z veliko črnavko pod levim očesom, sta ga mrko premerila od nog do glave in ga trdo prijela: "Hej ti, postopač! Mar si se v obcestni krčmi že navsezgodaj pretepal s pijanci? Koliko pomladi pa šteješ ptiček neugnani, da si tako zelo bojevit?"

"Dve!" je zinil preplašeni Tepko in že hotel naprej. Toda postavna mušketirja sta ga brž zagrabilo za vrat in ga nadrla: "Paglavec mlečnozobni, kaj se norčuješ iz naju? Močno se nama zdi, da ti ni še nihče povedal, kako odlična vojaka sva. Presvetli cesar naju je že večkrat pohvalil. No, če o tem še nič ne veš, boš izvedel zdaj, ko

ti jih naloživa, da boš komaj nesel.“ Jezna sta skočila na suhljatega Tepka in ga s trdimi pestmi tako dolgo obdelovala, da se je zgrudil. Potem sta srknila iz čutare, pljunila v jarek in strumno odkorakala.

Ubogi Tepko je še nekaj časa ždel ob prašni cesti, nazadnje pa je vendorle vstal in opotekaje se nadaljeval svojo pot. In že je sredi pokošenega travnika opazil nekega moža, ki je kopal veliko jamo. Prislonil je roki k ustom in mu zavpil: "Tri!"

"Kaj praviš?" mu je odvrnil upehani kopač in si z levico otrl potno čelo. "Glej, danes sem skopal že dva sežnja globoko jamo, a zaman, čeprav mi je stari oče zaupal, da bom tu zagotovo našel velik zaklad, bojda še iz turških časov. Ti pa meniš, naj kopljem tri sežnje globoko. No, prav, bom poskusil. Toda gorje ti, če spet ne bo nič."

Začuden Tepko ni črhnil nobene več, možak pa je kopal in kopal. Nenadoma je s krampom zadel ob velik pokrit bakren lonec. In ko ga je dvignil, je zagledal v njem kup zlatorumenih kovancev. Od veselja, ker je našel dolgo pričakovani zaklad, pa mu je naenkrat odpovedalo srce. Omahnil je v pravkar izkopano jamo in izdihnil.

Ko je Tepko videl, da je možakar mrtev, se je hitro sklonil, pobral lonec z zlatniki, ga zavil v svoj raztrgani suknič in odhitel domov. Čim je prisopihnil na vrh griča, da je lahko ugledal domači hram, je že od daleč zakričal: "Mati, mati! Denar vam prinašam, mnogo denarja!" Potem je stekel do koče, postavil lonec na hišni prag in se vrgel starki okoli vrata.

Mati je denar preštela in vzkliknila: "Sinko moj, preveč jih je za obnovo najine kolibe, ki večjega popravila niti vredna ni. Nič več ne

bova tolkla revščine. S tem premoženjem si lahko kupiva grad. Zdaj sva preskrbljena do konca življenja.“

Brž sta se praznje oblekla, stopila do opata bližnjega samostana ter kupila veliko graščino, ki ji domačini še dandanašnji pravijo Tepkovina. Kar pojrite jo gledat, če mi ne verjamete!

Nove naslovnice za jubilejni Galeb

Tema letosnjega natečaja za nove Galebove naslovnice ni bila lahka. Zahtevala je dokajšen občutek za shematični sestav risbe, ki naj bi z najbolj enostavnimi prijemi prikazala bistvo jubilejnega, 35-letnega zaporednega izhajanja Galeba.

Mladi risarji so se pogumno lotili dela in svojo iznajdljivost izlili na papir z več ali manj izrazitim potezami, v mavrici barv in odtenkov, ki so dejansko spravili v škripce ocenjevalno komisijo. Ta je morala izbirati med preko dvesto poslanimi osnutki.

V svojem zagonu so mnogi pridni risarji sprostili svojo domisljijo, pri čemer je marsikdo spregledal temo natečaja. Mnogi so se potrudili in narisali celo letnice, ki pa žal niso odgovarjale jubilejnemu letniku. Prva številka Galeba je izšla oktobra 1954, zato revija slavi 35-letnico šele prihodnje leto, torej 1989. in ne 1988. leta. Nastale so tako prelepse risbe, ki pa jih je morala komisija izločiti. Po dolgem ocenjevanju in premisleku se je končno odločila in izbrala osnutke, ki so jih izdelali:

VINKO BANDELJ, 4. r. OŠ »Oton Župančič« - Sv.Ivan, Trst

VESNA BRAJNIK, 5. r. OŠ »Fran Erjavec« - Standrež

KATJA BANDELLI, 4. r. OŠ Podgora

GABRIJEL GORJAN, 4. r. OŠ »Oton Župančič« - Gorica

SABRINA ZNIDARČIČ, 1. r. OŠ »Bazoviški junaki« - Rojan

IVO MOZETIČ, 4. r. OŠ »Josip Ribičič« Sv.Jakob, Trst

MOJCA MIHALIČ, 4. r. COŠ »Fran Venturini« - Boljunc

MARTA MAMOLO, 5. r. OŠ »Bazoviški junaki« - Rojan.

Zmagovalcem nagradnega natečaja iskrene čestitke. Vsi dobijo lepe knjižne nagrade.

PRED SANJAMI

To so žarki svetle lune,
v njih so ptice dolgokljune,
ptice s kronico na glavi,
kot imajo jo žerjavi,
dolgokljune, dolgorepe,
z mehkim perjem, čudne lepe
vstajajo, se spet spustijo,
tiho, tiho vse letijo.

Pa je prišla bela vila,
eno ptico je ulovila;
božala je lepo ptico
z belo, svilnato ročico.

—Vsaka lepa bela vila
ima srebrna oblačila

Druge vile so se zbrale,
so pod luno zaplesale,
zaplesale za gorami,
pred srebrnimi vodami
v žarkih svetle bele lune,
kjer so ptice dolgokljune,
modre ptice na dobravi
s svetlo kronico na glavi.

Sladko spi, ko boš zaspal,
vse boš videl, vse spoznal.
Ko boš spal, boš videl ptice
in pa vile lepotice
kot meglice po dolini
v čudno lepi mesečini.

POLETJE

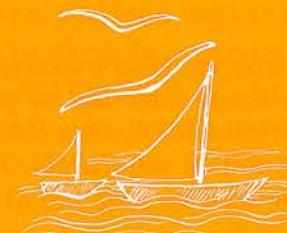
BELA JADRA.
MODRA GLADINA.
V ZRAKU GALEBI.
MORJE. TIŠINA.

SREDI POLJA
MAK S PLAVICO
V VETRU RAJA
MED PŠENICO.

SRNA V MLAKO
POGLEDUJE,
SAMA SEBE
OBČUDUJE.

NEPREMIČNE SO
CVETICE.
DROBNE PLEŠEJO
MUŠICE.

MAVRICA, NEŽNA,
KRHKА KOT SANJA,
KONEC NEURJA
ZEMLJI OZNANJA.

KO Z NEBA SE
PLOHA ULIJE,
ŽABA SE POD
REGRAT SKRIJE.

LUNA. MURNI.
NOČNI MIR.
TIHO LETA
NETOPIR.

Kobiličine sanje

Noč se je spustila na travnik. Med travnimi bilkami in pod listi je vse utihnilo. Prebivalci velikega travnika so ospali. Visoko, visoko nad travnikom, na nebu, je zasvetila polna luna. Spodaj, na travniku, pod zelenim listom pa je kobilica odprla oči. Tako močno je namreč sijala luna, da jo je prebudila.

Kobilica se je še nekaj časa premetavala pod odejo in skušala zaspasti, ko pa je videla, da ne more, je —skok— skočila iz postelje. Pogledala je izpod lista na travnik.

»Čakala sem te« je zapel tako lep glasek, kot da bi pozvanjalo sto drobnih zvončkov.

»Kdo me čaka, kje me čaka?« je rekla kobilica in se ozrla nao-krog. Na travni bilki, prav blizu njenega lista, je zagledala prelepo drobno zlato kobilico. Od nje se je vse lesketalo in se svetilo. Oblečena je bila v zlato, pajčevinasto tanko oblekico, na kateri je bilo tisoče drobnih, prav drobnih zlatih zvezdic.

»Joooj«, je dejala kobilica. »Kaj takega pa še nikoli nisem videila! Kako si lepa!«

»Hvala«, je zazvončkljal glasek nasproti nje. »Tudi tebi lahko začaram tako oblekico...«

»Znaš čarati? Ali si čarownica?« je dejala kobilica.

»Jaz sem zlata kobilica, prikažem se v nočeh polne lune in prinašam zlate sanje... Hočeš, da skočiva vanje?«

»Skočiva!« je zaklicala kobilica.

In sta skočili. SKOKKKK...

»Joj!« je zaklicala kobilica, »kje pa sem?« Tako se je bleščalo vse okrog nje, da je komaj gledala. Trava, rože, grmički in listi, vse je bilo posuto z drobnim zlatim prahom, na nebu je sijala srebrno-zlata luna. Vse bilke na travniku so se premikale v zlatem vetru in šepetale svojo zlato pravljico.

Po travniku so skakali vsi prebivalci Velikega travnika, oblečeni v zlate pajčolane. Prav vsi so bili tu in so mahali kobilici. Pogledala se je. Zdaj je imela tudi sama zlato pajčevinasto oblekico z drobnimi zvezicami, na misel so ji prihajale same zlate misli in na usta ji je silil zlat smeh.

»Pridi«, ji je smeje dejala zlata kobilica in ji ponudila svojo zlato roko. Tudi drugi so se prijeli za roke, za noge in za tipalke, vsi so se zdaj zavrteli v velikanskem krogu po sredi Velikega travnika. Zapeli so zlato pesmico o noči polne lune, peli so in plesali, da se je dvigal zlati prah s tal in da so zlate rože kimale z glavami. Čriček pa je vzel svojo violinino in zaigral tako lepo kot še nikoli.

Tam zgoraj pa se je nebo že začelo svetlikati, noč se je bližala koncu. Vsi so se začeli pozdravljati.

»Zdaj morava nazaj«, je dejala zlata kobilica. »Vsak čas bo jutro!«

SKOKKKKK... in sta bili spet na travniku, pred listom naše kobilice.

»Pa pa, vidiva se v drugi noči polne lune«, je zaklicala zlata kobilica in izginila. Naša kobilica pa je še za kratek čas, ki ji je ostal do jutra, skočila pod odejo in zaspala.

To se je zgodilo botri kobilici v noči polne lune.

Drevo

Zunaj stoji drevo.
Drevo ima korenine.
Z njimi iz zemlje črpa
vodo in rudnine.

Drevo je visoko.
Z listjem na vse strani rine.
Z njimi prestreza sonce
in zrak in izpušne pline.

Danilo Gorinšek

Ilustr. Paola Bertolini Grudina

POLH

Polh zaspanec, polh lenuh,
vselej dēbel, nikdar suh —
zlatu sonce zažari,
v duplu on šele zaspi.
Luna se smehlja z neba —
polh se prebudi iz sna
in potem se na vso moč
le gosti vso dolgo noč,
potlej pa gre s soncem spat,
z luno pa obedovat.
Ej, lahko je polh-lenuh
debeluh in nikdar suh!

Danilo Gorinšek

(1905 - 1988)

Danilo Gorinšek

Vrtljak

*Naokrog gre vrtljak,
vrtljak četverokrak,
nanj konjički so pripeti,
iskro dirjajo po sveti.*

*Prvi konj tako zelen je
kot spomladi je brstenje,
drugi zlat je kot so klasi
sredi njiv v poletnem časi,
tretji siv je kot jeseni
naši dnevi so megleni,
zadnji pa ves bel blešči se
kot pozimi sneg iskri se...*

*Naokrog gre vrtljak,
vrtljak četverokrak,
suče se iz veka v vek
— letnih časov krožni tek.*

Ni dočakal jubilejnega letnika revije Galeb, na katero je bil tesno navezan in mu je bila zelo pri srcu.

Danilo Gorinšek, priznani mladinski pesnik in pisatelj, je zadnjega aprila za vedno zatisnil bolne oči in legel k večnemu počitku v Mariboru, kjer je v dolgih letih umetniškega ustvarjanja pomagal oblikovati tamkajšnje kulturno življenje.

Večji del svojega življenja je sicer Gorinšek posvetil gledališču. Bil je igralec, dramaturg in kasneje tudi ravnatelj mariborske gledališke hiše. Njegova rahločutna umetniška duša pa se je najpopolneje izražala v mladinskem pesništvu. Otrokom je Gorinšek posvetil mnogo pesmic, zgodb, priповed in pravljičnih iger v verzih, v katere je znal vlti svežino, luhkotnost, melodioznost in še kanček humorja, predvsem v opisih živali in narave.

Pesmi za mladino je Gorinšek začel pisati že kot študent in leta 1927 izdal svojo prvo pesniško zbirko »Maj«. Tej je v naslednjih desetletjih sledilo še šest pesniških zbirk in zadnja, »Maj je, maj«, je izšla leta 1977. Pisal je v razne otroške in druge slovenske revije in časopise. Že leta 1955, takoj po nastanku, je pesmice začel objavljati v Galebu, kateremu je pomagal poleteti v naravo slovenske mladine v zamejstvu. V dolgih 33 letih vestnega so-delovanja je v Galebu objavil preko 300 pesmic in zgodb. Zadnje čase, ko mu je vedno bolj pešal vid in so mu začele uhajati življenjske moči, je še skrbel za Galebove mlade rođove bralcev in izpopolnjeval zalogo pesniških stvaritev.

Danila Gorinška ni več. Iztekel se je zemski čas človeka, ki se je v svojem dolgem življenju na veliko razdajal za bogatitev slovenske mladinske literature in se zato upravičeno s svojim opusom uvrstil v njen sam vrh.

L. A.

ČOKAČ

Dolgin in Črnivčnik sta bila borna kmeta, ker je imel vsak le srednjeveliko posestvo z manj vredno zemljo. Oba gospodarja sta imela — kakor bi povedali domačini sosedje — roke od dela obrnjene. Vsak pa je imel celo kopico otrok. Dolgin same fante, Črnivčnik pa sama dekleta. Na obeh domovih pa so poprijemali zato otroci že od mladih nog pri vsakem delu. In tako so shajali.

Soseda pa sta imela vsak svojo posebnost. Krog Dolginove domačije je raslo lepo število češpelj, ki so navrgle vsako leto toliko, da je nažgal gospodar lepe litre žganja; Črnivčnikov dom pa so obdajale rodovitne jablane in hruške, ki so dobavljale polne sode mošta.

»Češplje lepo obetajo! Če ne bo kake slane, bo dosti golencev in na jesen spet dobre kaplje. Dolgin, to ga bova še — trebuh naju ne bo bolel čez zimo«, se je hvalil Črnivčnik, kadar je spomladi njegovo glavno sadno drevje lepo kazalo.

»Tudi jablane in hruške bodo nosile — Črnivčnik, mošta bo dosti čez poletje do druge jeseni!«

se je veselil spet Dolgin ob cvečenju svojih sadnih dreves.

Ko je prišla jesen pred duri, so pobirali Dolginovi sadje in ga pozneje stiskali za mošt. Delali so največ otroci. In še kar radi, so si vsaj najlepše sadeže shranili za zimo. Oče Dolgin seveda tega ni smel videti. On je hotel spraviti vse v mošt.

Podobno je bilo pri Črnivčniku. Tudi tam so po Šmiholovem pobirali le otroci in žena češplje; gospodarja je začel kar križ boleti, ako bi se moral stalno pripogibati k tlom. In tudi njemu niso nič zamerili otroci in žena. Sami so lahko nemoteno obirali najlepše češplje, katere so skrivaje nasušili za zimo. Gospodar je hotel spraviti prav tako vse v žganje.

Tudi pri stiskanju mošta in kuhi žganja so morali največ delati le drugi. Dolgin in Črnivčnik sta koj nekako nadzorovala svoje ljudi in jim ukazovala — ampak z moštom in žganjem sta imela izključno sama opravka. Vsako leto sta zamenjala tudi sod mošta za debelušasto steklenko žganja, tako da je imel

vsak posamič obojega dosti pri hiši. A vse je bilo pod klučem in kluč je tičal v gospodarjevem žepu, tako da so le redko prišli domači, posebni obiski pa samo izjemoma, do cenjene tekočine.

Kmeta sta pogosto obiskovala drug drugega — in naneslo, da so taki obiski trajali dalj časa, tudi po več dni. Pozimi sta največ posedala pri Črnivčniku ob topli peči in se pogovarjala takole:

»Veš ti, Dolgin, ko bi človek vnaprej vedel, bi nikdar ne bil na slabem. Glej, kako lepo ceno ima zdaj žganje! Vse njive bi že pred leti posadil s češpljami, kako posebno dobro vrsto bi kje dobil, pa bi zdaj prihajal vsako leto do gotovega denarja; kaj ta trava in to borne žito, koliko imamo dela s tem, pa ne moreš vrediti niti enega teleta več in za kruh in kake krapce je komaj skozi celo leto moke — da, da, žganja bi moral nažgati po več stolitrov, da bi ga prodajal na vas, v mesto in tujcem, ki tako povprašujejo za njim. Veš se že spoznajo, kaj je pristna domača kapljica...«

Dolgin mu je pritrjeval in dodajal svoje:

»Seveda bi bilo tako — in tudi z moštom. Ko bi bil moj stari še vač jablan in hrušk nasadil, kaj pa misliš, koliko bi ga zdaj že vsako leto naprešali. Vsi Poljanci bi se lahko skrili, in zraven je še gorjanski mošt mnogo boljši kot vsako gostilniško vino, saj pravijo...«

»Če preračunaš, ti pride še krompir mnogo dražje kot žganje — no, celo leto imamo dela z njim in navsezadnje ti pa še gnejte v kleti. Glej, za en liter žganja bi dobil krompirja drugod, a ne?«

»Ravnotako kot pri meni z moštom. Kaj hudiča pa komaj dobiš za les, ko ga spraviš do ceste in koliko hlodov ti še izvržejo! Saj veš, kako poceni sem kupil tisti gramofon — nekaj litrov mošta sem dal, pa sem ga imel!«

Vmes sta prihajala v svojih pomembnih tudi vsak na svoje otroke, ki sta jih vsakikrat prehvalila do vrh strehe. Ženila in možila sta jih po celi okolici in se zadovoljno režala s pijanimi obrazi.

»Veš, moja dekleta so tudi prebrisana, kako so navijala zadnjič financarja okoli prsta, ko smo ga morali malo črno nažgati — to ti rečem, moje dečle, ha — pa starejši dve lahko spraviš na vas, pa vsega prodajo in dobro ga zribata«, je pravil Črnivčnik.

»Oh naša dva tudi — veš, da bomo dobili bicikel, pa ne bo šlo veliko mošta zanj«, je govoril Dolgin.

Češče se je pogovor sukal tudi okoli tihotapstva, zakaj meja je blizu in marsikdo pride v takem položaju do lepega dobička: saharin in kamenčki in vžigalniki, in moka, slanina in živina. Mnogo skupnega sta torej imela Dolgin in Črnivčnik — a nekaj posebnega je predstavljal bik z imenom Čokač.

Bilo je tako: Kupila sta tele skupno in zanj dala tujcu na semnu precejšnjo količino žganja in mošta.

»Ko vse toliko govori o pomenu živinoreje, se bo nama gotovo izplačal!« je pripomnil Črnivčnik, ko se mu je natihoma le škoda zdelo lepih litrov mošta.

»Še veseli bodo sosedje, da sva jim prinesla boljšo pasmo v dolino!« pa je modroval Dolgin.

»Ne bo dolgo, pa bo prinašal Čokač z leta v leto suhe šilinge!« sta bila složnega prepričanja.

Prvo zimo je imel Čokača Dolgin na svoji kmetiji. Prihajala sta ga gledat in ob njem posrkala kak kozarec. Pogovori so se zdajle sukali okoli Čokača in njegove prerokovane bodočnosti. Ni bilo več toliko marnja o otrokih, tihotapstvu, sadju in pijači.

Na pomlad pa sta gospodarja sklenila, da se bo pasel bikec po ogradih pri Črnivčniku, zakaj ta kmetija leži ob vznožju doline, cesta gre tod mimo in ljudje lahko občudujejo res lepo uspevajoče živinče.

Čimbalj se je splošni gospodarski položaj v svetu slabšal, tem večje upe sta stavila kmeta v

svojega bikca. Poleg tega so prisla leta, da je pozopomladanska slana požirala cvetje sadnih dreves in na jesen sta zijala gospodarja v prazne steklenice in sode. Skrajne rezerve pijače so pohajale. Kmeta se nista več tako pogosto obiskovala, začela sta drug drugemu prikrivati pojemočje kapljice. Edini skupni interes je predstavljal le še Čokač, ki je rastel in rastel. S suhimi grli sta postajala ob njem in molče predla vsak svoje misli.

Koliko litrov žganja bi bil le zdaj vreden? se je s trezno glavo spraševal Dolgin.

Lepe sode svetlega zlatega moštka bi zdaj navrgel! je vrelo v prežejanem trebuhu Črnivčnika.

Zadirčna sta postajala. Črnivčnik je nervozno podrgaval svoj posineli nos, Dolgin pa se je praskal za uhlji.

»Kje bi dobil za sol za Čokača — in zase vsaj pozirek?« je skrbelo prvega.

»Še za otrobe za Čokača ne bo več — in tudi ne za pol čilca zame!« je zdihoval drugi.

Čokač je medtem postal pravi čokati bik — in začel je spolnjevati svojo davno pričakovano nalogu. Ali prišlo je tako, da sta od vsake krave zahtevala vsak posamič izredno visoko pristojbino. Prišlo je že od vsega spočetka do trenj — in kmetje so izostajali. Hodila sta po kmetih in nekako vsak zase agitirala za Čokača, jemala naplačilo v obliki pijače — in ljudje so se muzali.

Ko je zvedel Dolgin, da se sod sed nahaja na svojem agitatorskem potovanju v sosedni grapi, ga je vzpodbodlo in je šel k Črnivčniku po Čokača. Domači so ga debelo gledali. Ko pa je Črnivčnik izvohal, da je zakolovratil sosed v daljno vas, se je opogumil in šel spet po bika.

Tako se je začelo očitno premikanje sem ter tja, napetost je rasla, vpričo svojih otrok sta se gospodarja hudovala nad sosedom in kar nič nista štedila z najgršimi grožnjami in privzdevki. In na vsem lepem zve Dolgin, da je Črnivčnik dan poprej prodal... Čokača!

Plane pokonci kot raz verigo spuščeni pes, ki jo naravnost ubere proti lisjakovem brlogu — zdirja k Črnivčniku, osorno poizveduje za očetom, a dekleta molčijo — in razjarjeni kmet hiti daje proti vasi. Sape ima kot bik, ki podira vse plodove in lese.

»Naznam ga, dihurja zvitega, pa vse bom prinesel na dan, vse njegovo tihotapljenje in kako je kradel ovce po planinah in na črno pridobival mošt. Mu že povstem!«

Na vasi ne dobi nikjer Črnivčnika, povedo pa mu, da je šel bik naprej.

Tako se potem zgodi: Dolgin naznani — in plaz se utrga in počažejo se marsikatere nelepe strani obeh kmetov. Končno sta oba zaprta, kajti tudi Dolgin ima kot lovski tat precej kosmato vest.

Izkupiček za prodanega Čokača vzame še bolj žalosten konec — kot bi ga bila kratkomalo zapila borna kmeta.

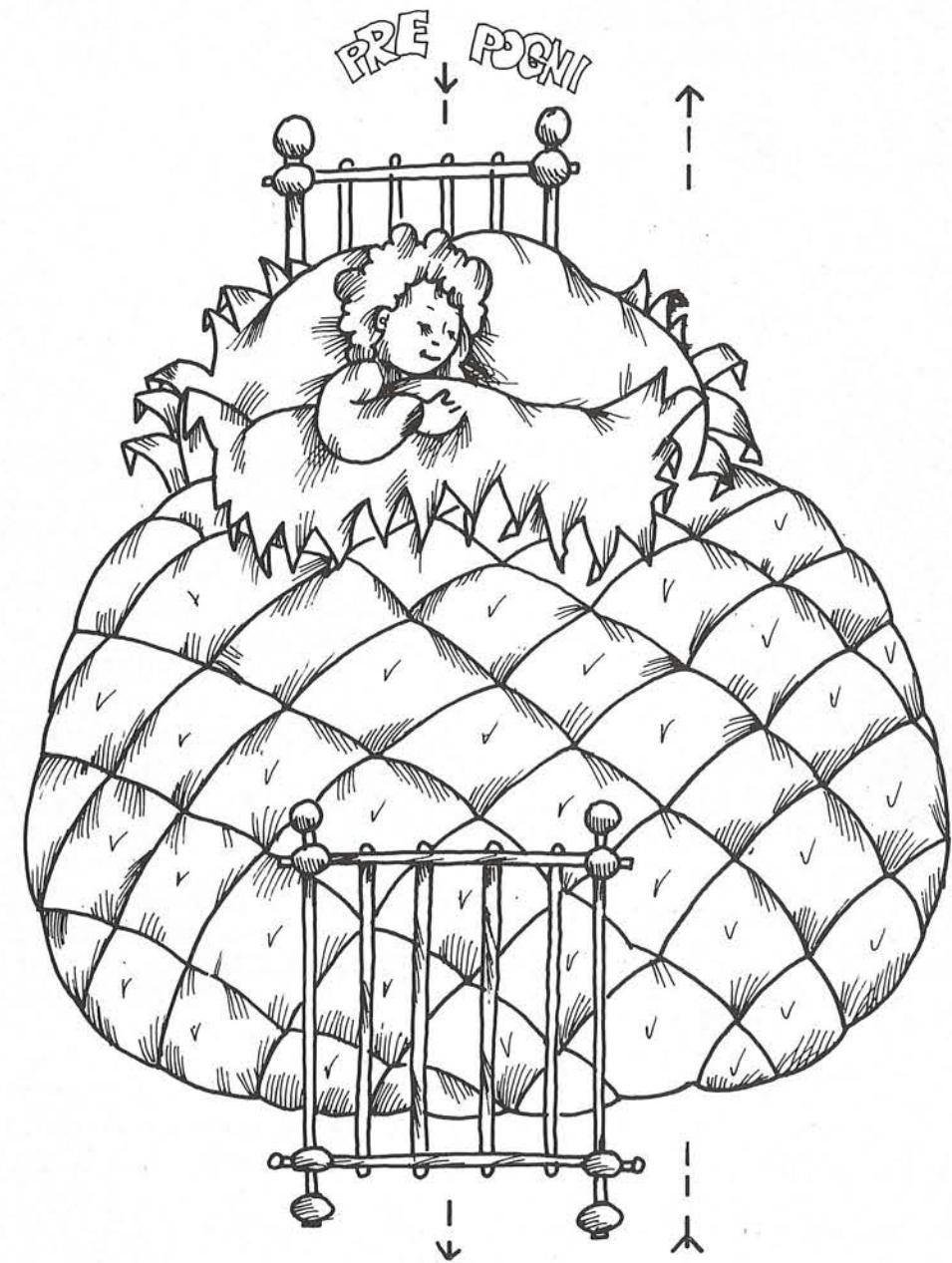
*Vesele
počitnice
želi
GALEB*

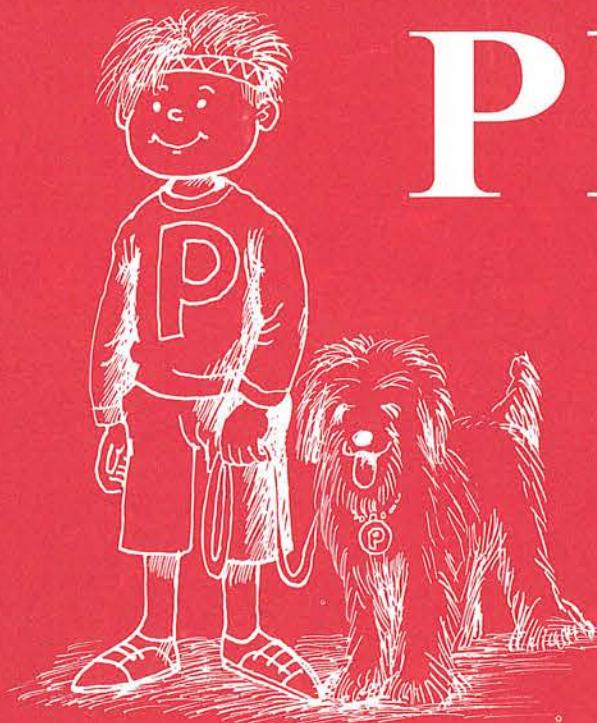
Vera Poljšak
Ilustr. Magda Tavčar

PREPOGLJIVKA

PREOGNI PO OZNAČENIH ČRTKASTIH ČRTAH.
KAJ BOŠ DOBIL? POTEM VSE POBARVAJ.

Potočnikov Primož pa psiček Piki prideta pred postajno posloje. Primož pričakuje prijatelja Pavla. Pikiju pripoveduje:

"Počakajva! Pretnarjev Pavel pripotuje!"

Piki poskakuje.

Pet popadljivih psov popade prestrašenega Pikija. Primož pokliče prometnika. Policaj priteče, pograbi pandrek pa prepodi podivjane pse, pokima Pavlu, Pikiju pa pomirljivo poboža. Piki prijazno pogleduje prometnika.

Pavel pripotuje pa pomaha prijatelju. Primož popiše Pavlu prejšnji prizor pred postajo. Pavel pozorno posluša. Pohvali požrtvovalnega policaja, potolaži prijatelja, potem pa pobrska po polni potovalki, ponudi Primožu pet pomaranč, Pikiju pa pet piškotov.

"Pojdimo!" pravi Primož, Piki pa poredno poskoči po poti proti potočku.

PPP

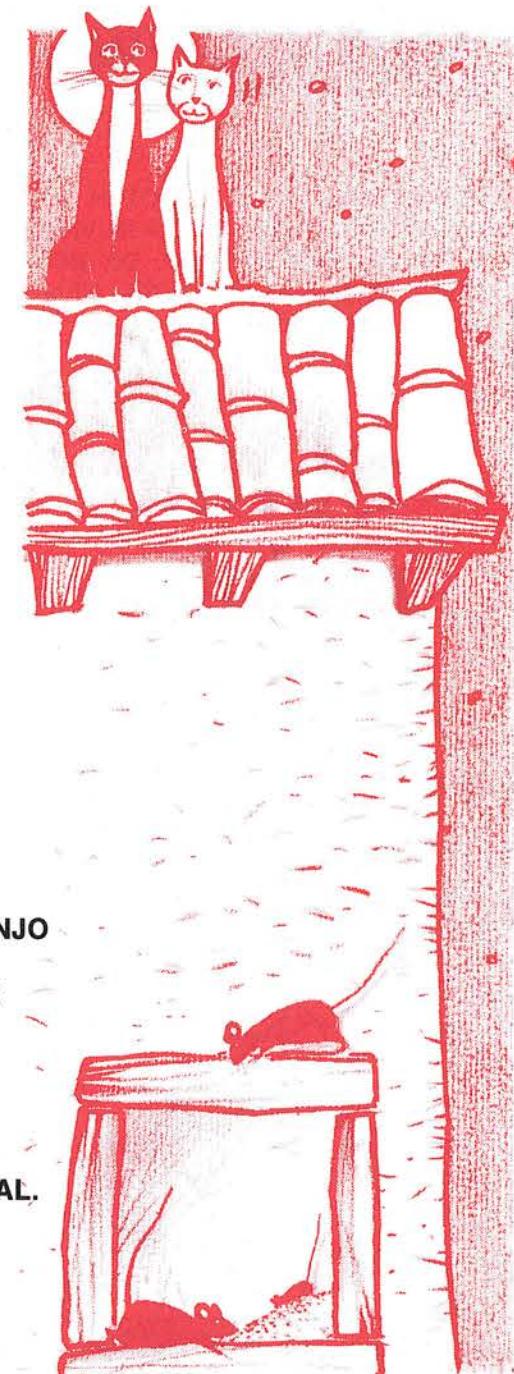
Lepa muca in lepi muc

**LEPA MUCA IN LEPI MUC
STA NA STREHO SPLEZALA,
KO JE PADLA ČRNA NOČ,
ZVEZDICE STA GLEDALA.**

**MIŠKE MALE SO ŠKREBLJALE
PO VSEJ HIŠI,
KER ČE MUC JE NA STREHI,
NIČ NE SLIŠI.**

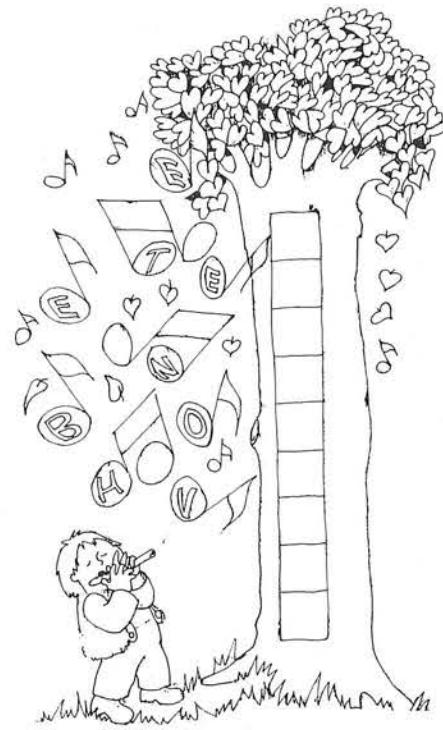
**MIŠKE V KUHNJO V SVOJO LUKNJO
SO SE SKRILE,
KO JE MUC TELEBNIL S STREHE
MED KOPRIVE.**

**MIŠKE MALE SO SE ZBRALE,
POSLUŠALE SO
MJAU MJAU MJAU MJAU,
KO SE MUC JE IZ KOPRIV POBRAL.**

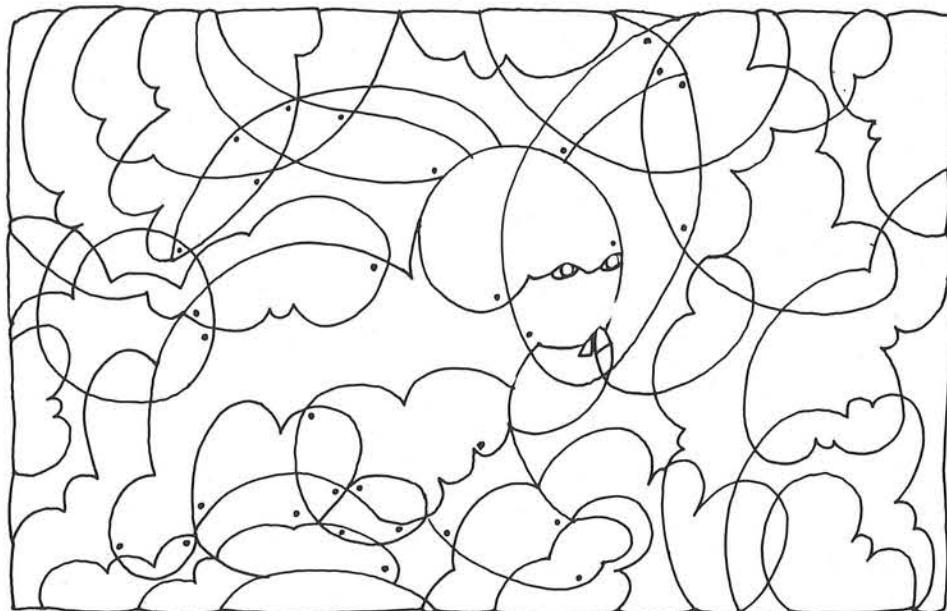

Skladatelj

POSAMEZNE ČRKE V NOTAH NA LEVI STRANI RISBE UREDI IN VPIŠI V PRAZNA POLJA TAKO, DA BOŠ DOBIL PRIIMEK VELIKEGA NEMŠKEGA SKLADATELJA.

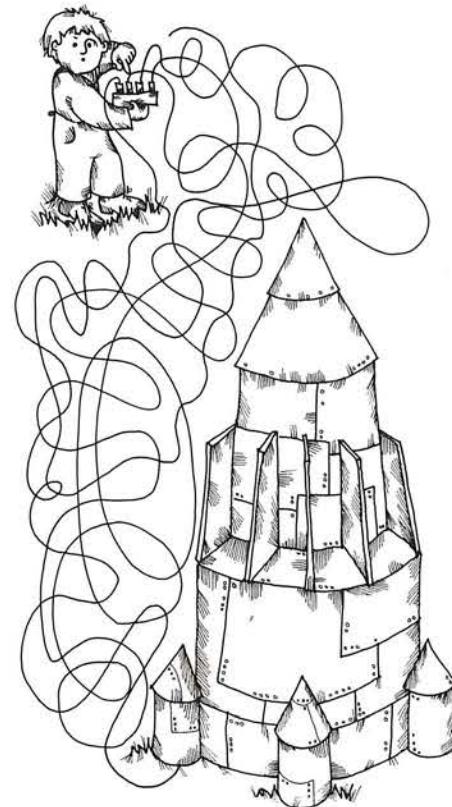

Skrita podoba

POČRNI POLJA S PIKO, KAJ SE BO PRIKAZALO?

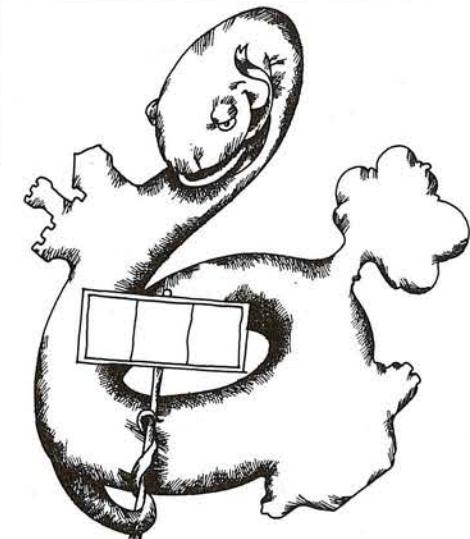
Raketa

KATERI GUMB BO PRITISNIL ANDREJ, DA BO RAKETA POLETела V VESOLJE?

Požrešna kača

KAČA JE POŽRLA TRI PREDMETE. PRVO ČRKO VSAKEGA PREDMETA VPIŠI V PRAZNA POLJA IN DOBIL BOŠ IME KAČE.

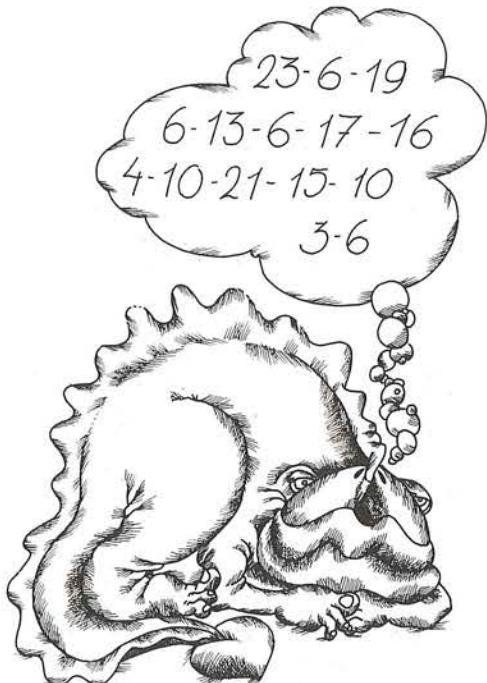

Kaj se bo prikazalo?

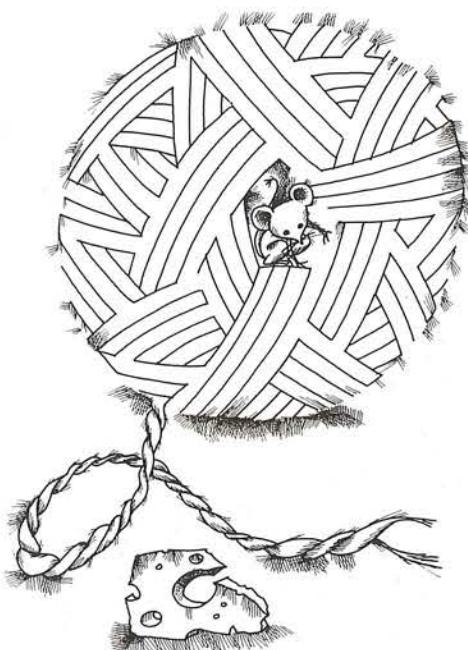
POVEŽI PIKE OD 1 DO 34 Z RAVNIMI ČRTAMI.

Voščilo

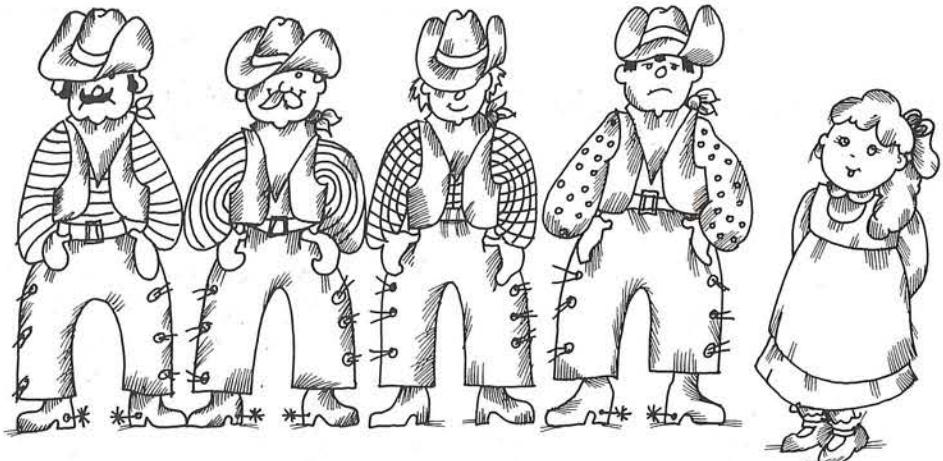
VSAKI ŠTEVILKI ODGOVARJA ČRKA
V ABECEDI. POTRUDI SE IN DOBIL
BOŠ PRIMERNO VOŠČILO.

Labirint

POMAGAJ MIŠKI DO SIRA.

Stric Joe

STRIC JOE JE TISTI, KI IMA ČRNE LASE, NIMA BRK IN NIMA ČRTKASTE
SRAJCE.

2. TRST NEKOČ IN DANES — Veliki trg se danes imenuje Piazza dell'Unità d'Italia in ga krasi nova občinska palača (na levi). Vodomet, ki so ga odstranili za časa fašizma, so ponovno postavili po drugi svetovni vojni precej daleč stran od kraja, kjer je stal prvotno. Trg je danes priljubljeno sprehajališče meščanov.

1. TRST NEKOČ IN DANES — Veliki trg okoli leta 1850. Mestno hišo na levi strani slike so zgradili leta 1686 pod cesarjem Leopoldom I. Sredi trga stoji Mazzolenijev vodomet s štirimi kipi, ki predstavljajo štiri strani sveta. Vodomet so postavili leta 1751 na željo cesarice Marije Terezije. Ob vodometu je steber s kipom cesarja Karla VI. Postavili so ga leta 1728 ob prihodu cesarja v Trst.

4. TRST NEKOČ IN DANES — Danes na Borznem trgu še vedno stoji steber s cesarjevim kipom, ni pa več vodometa. Na njegovem mestu je postajališče mestnih avtobusov.

3. TRST NEKOČ IN DANES — Borzni trg pred več kot sto leti. Tudi na tem trgu je stal vodomet, delo mojstra Mazzolenija, iz leta 1752. Trg je dobil ime po mogočni zgradbi Borze. Sredi trga stoji steber s kipom cesarja Leopolda I., ki so ga postavili leta 1660 ob prihodu cesarja v Trst.

6. TRST NEKOČ IN DANES — Isto nabrežje se imenuje danes Nabrežje Tre Novembre. Še vedno stoji palača Carciotti, v kateri so uradni pristaniških veljstva. Na skrajni desni je grško pravoslavna cerkev sv. Nikolaja, ki so jo zgradili leta 1786. Rdeča stavba v ozadju je bil prvi neboličnik v Trstu.

5. TRST NEKOČ IN DANES — Nabrežje Carciotti, do katerega je še pred nekaj več kot 100 leti segalo morje. Na levi so vidna jadra plovil. Palača Demetrija Carciottija je bila zgrajena leta 1805 in po njej je dobilo ime tudi nabrežje.

8. TRST NEKOČ IN DANES — Pomol San Carlo se imenuje danes pomol Audace. Ni več kamnitih stebrov in ne ladij. Pomenovali so ga po prvi svetovni vojni, ker je tam leta 1918 pristala italijanska vojna ladja »Audace«, ki je pripeljala prve italijanske vojake v Trst.

7. TRST NEKOČ IN DANES — Pomol San Carlo okrog leta 1850. Cesar Karel VI. je leta 1728 pristal na tem mestu, ko je priplul iz Španije v Trst. Na istem kraju se je 12 let kasneje potopila njegova ladja imenovana »San Carlo« in na njenih razbitinah so leta 1744 zgradili pomol, ki je dobil ime po potopljeni ladji. Kasneje so pomol utrdili in razširili ter postavili stebra, h katerima so privezovali ladje.

10. TRST NEKOČ IN DANES — Grad na današnjem griču Sv. Justa je sedaj turistična zanimivost. V gradu je muzej, na velikem notranjem dvorišču pa priejajo letne operetne in druge prireditve.

12. TRST NEKOČ IN DANES — Isti slavolok, ki je danes precej pozabljen in zanemarjen in ga že močno razjeda zob časa.

14. TRST NEKOČ IN DANES — Del kanala so po prvi svetovni vojni izsušili in pred cerkvijo uredili trg, ki je postal danes eno samo veliko parkirišče avtomobilov.

16. TRST NEKOČ IN DANES — Ista cesta se danes imenuje ulica Cesare Battisti in je ena glavnih prometnic v mestu.

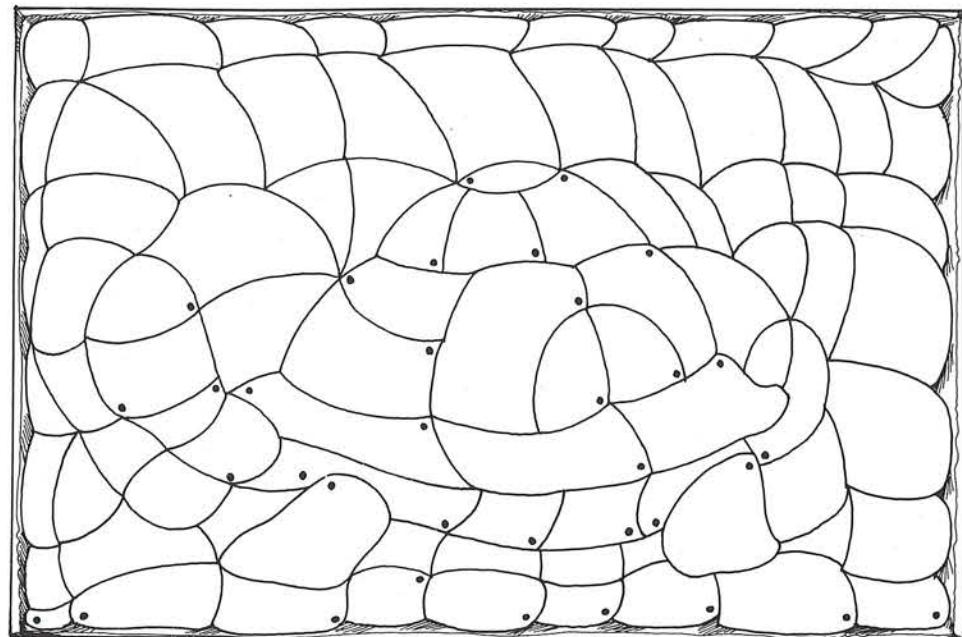
9. TRST NEKOČ IN DANES — Grad na griču Tabor. V taki obliki so leta 1470 zgradili grad po naročilu cesarja Friderika III. Obnavljali so ga pod cesarjem Maksimilijanom in cesarjem Ferdinandom I. Obnovitvena dela so zaključili leta 1583. Grad je služil za obrambo mesta. Do leta 1750 so v gradu bivali avstrijski poveljniki mesta. Ob obkolitvi Trsta, leta 1813, je bil grad poškodovan.

11. TRST NEKOČ IN DANES — Rikardov slavolok na istoimenskem majhnem trgu. Menda so slavolok postavili sami Tržačani na čast cesarja Karla Velikega leta 799, ko je po bojih na Trsatu prišel v Trst. Na slavoloku ni nobenega napisa. Ime Rikardo pa je baje ljudska popačenka imena »kralj Karel«, italijansko Re Carlo.

13. TRST NEKOČ IN DANES — Cerkev sv. Antona Novega na istoimenskem trgu. Zgradili so jo na kraju, kjer je stala majhna kapelica. Kapelico je leta 1777 dala postaviti cesarica Marija Tererezija ob zgornjem koncu prekopa, kanala, ki je še pred sto leti segal do same cerkve, pred katero so z ladij raztovarjali tovore.

15. TRST NEKOČ IN DANES — Glavna ulica, ki je od predmestnega Sv. Ivana vodila v središče mesta, se je imenovala Corsia Stadion. Zaključila se je pri bogati hiši trgovca Chiozze na desni strani slike. Že pred 150 leti je bila zelo prometna.

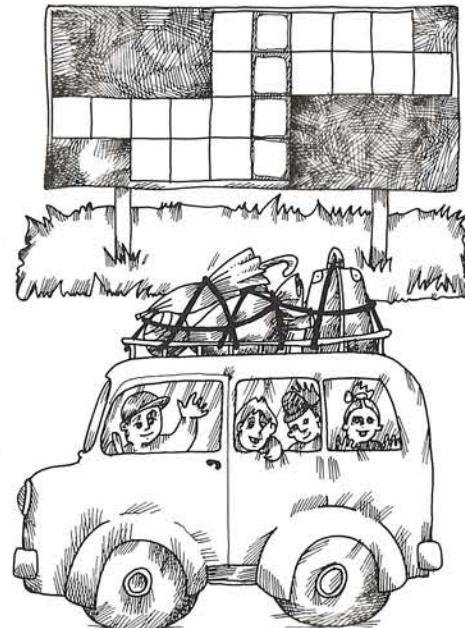
SKRITA PODOBA

POČRNI POLJA S PIKO. KAJ SE BO PRIKAZALO ?

NA POČITNICE

KAM SE DRUŽINA PELJE NA POČITNICE? VPIŠI IMENA PREDMETOV NA PRTLJAŽNIKU V VODORAVNA POLJA. V NAVPIČNIH, MOČNO OBROBLJENIH POLJIH, BOŠ PREBRAL IME MESTA, KAMOR JE DRUŽINA NAMENJENA.

Janez Bitenc

Zmaj

6

Zmaj, zmaj, zmaj, — po_le_ti vi_so_ko v ne-
bo! — Pre_že_ni o_bla_ke in sonce pozdravi in
vr_ni se k nam na zemljo! — vrni se k nam na zemljo! —

1. 2.

Meta Rainer

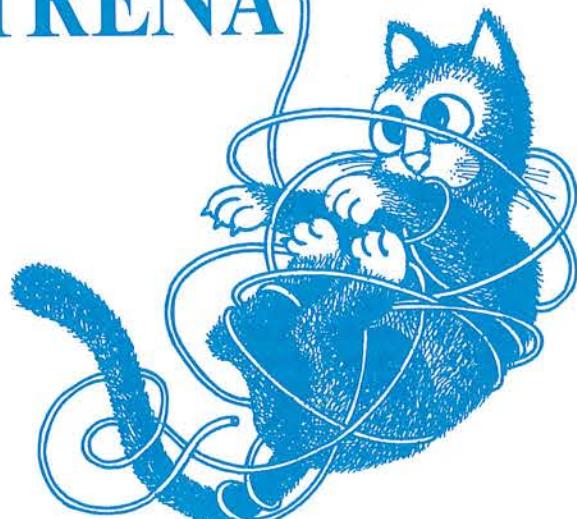
Ilustr. Andrej Vodopivec

MAČJA ŠTRENA

Miška v mišji
luknjici
šiva gumb
na suknjici

Muca gleda
iz zasede
in za miško
zanko prede. . .

Škrat se ji
na nit obeša
in ji mačjo
štreno meša.

Vlado Firm

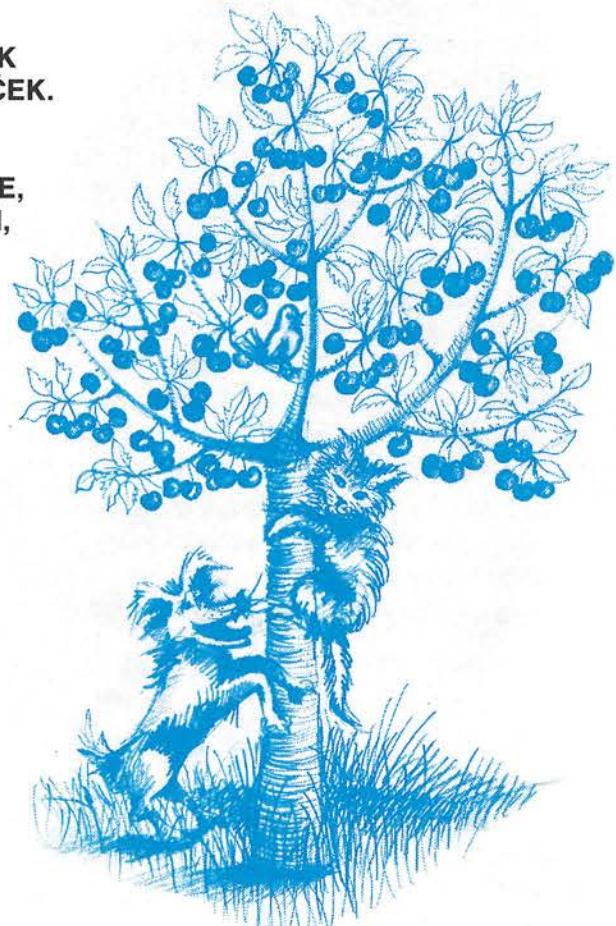
Ilustr. Liana Drašček

Kdo na češnjo ?

ČEŠNJA V JUTRU KLIČE, VABI,
ŠKOREC NANJO NE POZABI,
GLEJ GA, GLEJ, KAJ JE LE TO,
MUCA PLEZA NA DREVO.

A POD NJO RAZSAJA PSIČEK
NIČ NE BO, TI, ŠKOREC-PTIČEK.

MUCA NAJ LOVI LE MIŠKE,
PSIČEK VARJE NAJ PA PIŠKE,
SODI ŠKOREC TA VREŠČAVI,
SE MED JAGODE ODPRAVI.

O Nini in o lisici

Rada bi vam pripovedovala o Nini in o lisici, a ker ni mogoče obojega hkrati, vam bom pripovedovala najprej o Nini in prihodnjič o lisici.

Torej, o Nini.

Nina je prisrčna deklica. Sedi na stolčku sredi sobe in pestuje svojega medvedka. Srečna je, ker ima mamo, očeta, brata, babico in dedka in vsi jo imajo radi. A najrajši jo ima mama. Ko sedi Nina sredi sobe na stolčku in pestuje medvedka, je tako, kakor bi pestovala vso svojo ljubezen.

Nina! jo pokliče mama iz kuhinje. A Nina molči in stisne medvedka k sebi in čaka.

Ninica! jo spet pokliče mama.

Nina še vedno molči in čaka.

Ninica moja! kliče mama, a nič ne pomaga.

Nina molči.

Mama pride iz kuhinje in najde Nina, kako si z medvedkom skriva obraz.

Nina, kaj je s teboj? jo vpraša mama. Tako si me prestrašila, ker se sploh ne oglasil.

Nina se nasmeji, položi medvedka v košaro k drugim igračam in vpraša:

Povej mi, mama, kako si se prestrašila?

Mislila sem si čudne reči, ji reče mama.

Povej mi tiste čudne reči.

In mama sede na stol poleg Nine in ji pove:

Najprej sem si mislila, da me ne slišiš. Potem sem si mislila,

da te sploh ni v sobi in na koncu sem mislila, da sem čisto sama doma. Ti veš, kako se tega bojim. Nočem biti sama doma.

Zakaj nočeš biti sama doma, mama?

Ker slišim takrat tišino.

Povej mi, kako slišiš tišino? prosi Nina.

Tako, ji pove mama, vse je prazno, nič se ne premakne, tišina pa kriči. To je kakor čudna divja glasba.

Čudno, reče Nina, še nikoli nisem slišala te divje glasbe, ki ji ti praviš tišina.

Mogoče je nisi slišala zato, ker se znaš pogovarjati s svojimi igračami.

Se ti ne znaš pogovarjati z igračami? vpraša Nina mamo.

Ne, ne znam se pogovarjati z njimi, ji odgovori mama.

Škoda, igrače znajo tako lepo pripovedovati. Pripovedujejo skoraj tako kakor ti.

Kaj so ti lepega povedale?

Pripovedovale so mi o lisici.

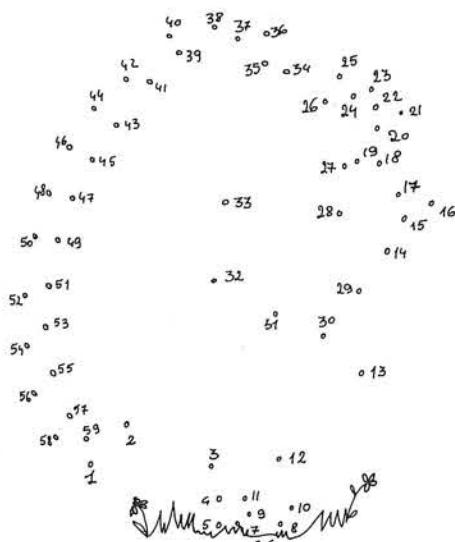
A o lisici, dragi otroci, in spet o Nina vam bom pripovedovala prihodnjič.

Vera Poljšak

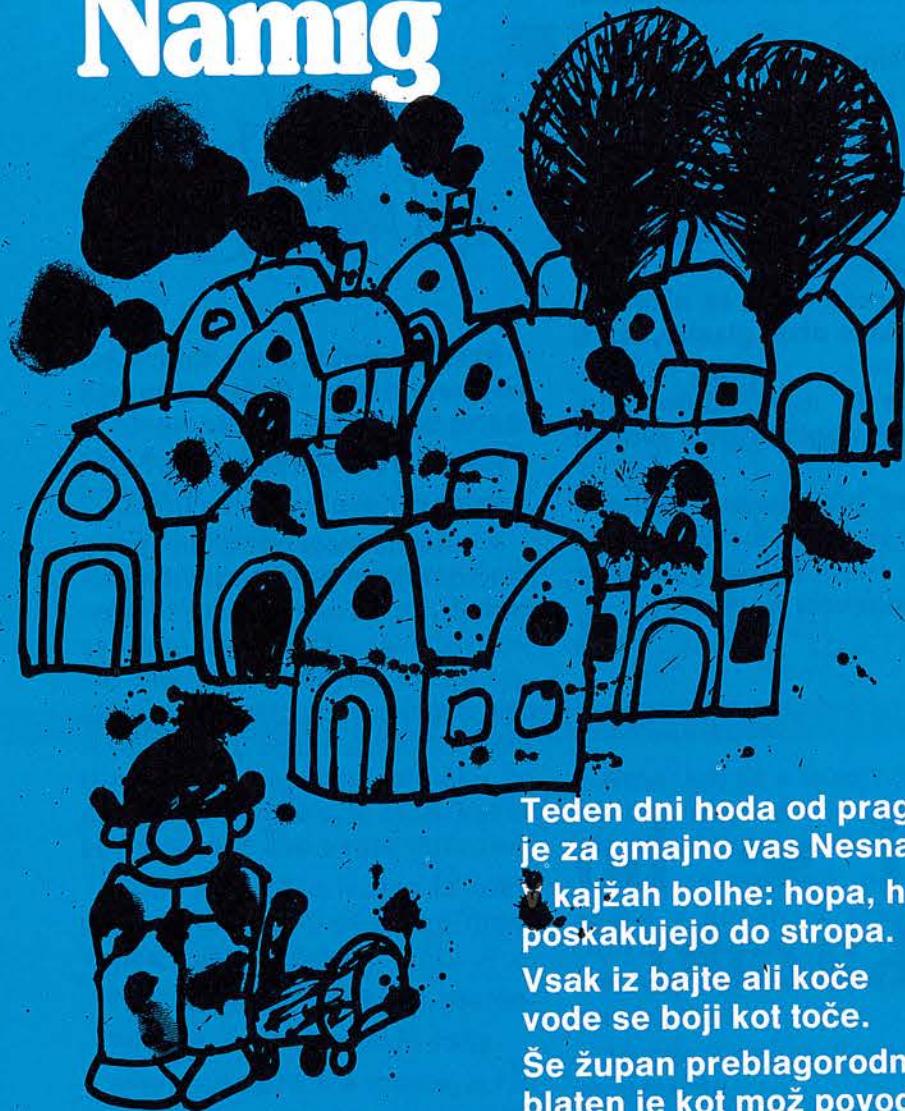
Kaj se bo prikazalo?

POVEŽI PIKE OD 1 DO 59
Z RAVNIMI ČRTAMI.

Ilustr. Magda Tavčar

Namig

Teden dni hoda od praga
je za gmajno vas Nesnaga.
Kajžah bolhe: hopa, hopa,
poskakujejo do stropa.
Vsak iz bajte ali koče
vode se boji kot toče.
Še župan preblagorodni,
blaten je kot mož povodni.
Kdor se rad pred milom skrije,
tu poletje naj prebije.
Koža, komajda še bela,
mu zares bo počrnela!

Mačje letališče

Vsaka mačka kdaj obišče
tudi mačje letališče.

Zvočnik tam napoveduje
KDO in KDAJ in KAM potuje.

Mačji odposlanec Meško
z boeingom leti na Češko.

V karaveli muca Frida
pelje bika iz Madrida.

Kardinal von Katerheim
z romarji gre v Kelmorajn.

Boter Piter Paterham
vozi jajca v Amsterdam.

Tajni svetnik Mačkoliz
čaka zvezo za Pariz.

Sedem ur iz Singapura
že potuje Macafura.

Slepi potnik Gatolini
je obtičal na carini.

Stari maček Sejorad
gre na plenum v Beograd.

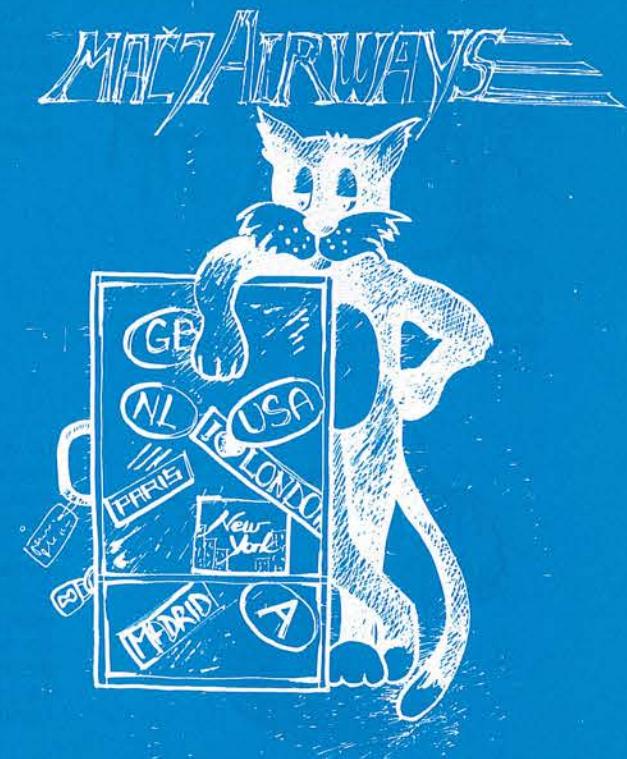
Jutri pride iz Varšave
leta muce Minislave.

Pravkar je zapustil Rim
turški tiger Kara-Dim.

Z ljubico na Balaton
jadra mucek Čokolon.

Ta domov in ta na tuje,
vsaka mačka kam potuje.

Le zaspani mister Cat
odpovedal je polet.

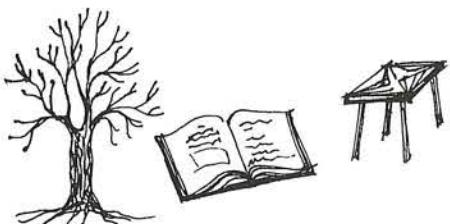

Marinka Pertot

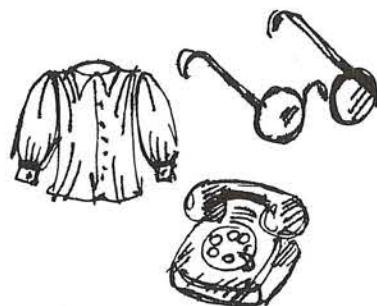
Ilustr.: Liana Drašček

KEMIJSKA UPORABA LESA

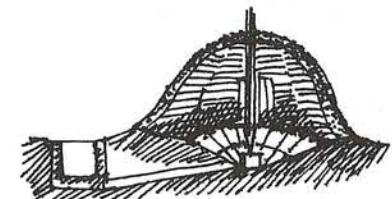
Že zadnjič smo omenili mnogotere znanе in manj znane uporabe lesa in čudili smo se množici proizvodov, ki so nastali iz mogočnega debla prastarega hrasta. Str-

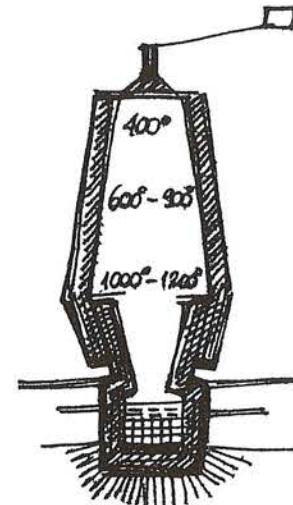
meli smo predvsem ob tistih, ki so po dolgi obdelavi popolnoma izgubili svoj prvotni videz. Vendar osnova za njihove proizvode

tili ogenj v njenem osrčju. Les pa ni mogel zgoreti, ker je v notranjosti primanjkovalo zraka; zaradi visoke temperature pa se je začel kemijsko spremenjati. Lesne sestavine: ogljik, vodik, kisik, dušik in druge pri zvišani temperaturi medsebojno učinkujejo, pri čemer nastajajo različne spojine. To opazimo, ko se iz vrhnje in stranskih odprtin kope začnejo dvigati vodne pare, nato pa še ostro dišeči rumeno-rjavi plini, ki pričajo o burnem poteku kemijskih reakcij. Danes »kuhajo les« v posebnih zaprtih po-

sodah, da se dragoceni plini ne bi izgubili v ozračje. Glavni proizvod te kemijske predelave, ki jo imenujemo tudi »suha destilacija lesa«, je **lesno oglje**. Pogosto ga uporabljamo kot gorivo v gospodinstvu, vse pomembnejši pa je v industriji. Zaradi njeve visoke kalorične vrednosti je važen predvsem v metalurgiji, do 18. stol. pa je

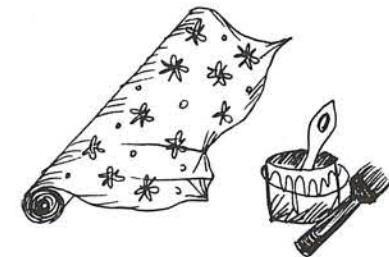

predstavljal glavno surovino za pretaljevanje železove rude. Njegova edinstvenost pa je v sposobnosti srkanja ter zgoščevanja plinov in tekočin na lastnem površju. Zato ga uporabljamo kot dragocen **filter** za

odstranjevanje zoprnih vonjev in neprijetne barve iz pitne vode in raznih tekočin, kot so npr.: vino, olje, sladkorna raztopina in druge. Oglje pa uporabljamo tudi v zdravilstvu in pri pripravi razstreliva.

Med številnimi snovmi, ki so nastajale pri suhi destilaciji, naj omenimo še ocetno kislino. Važna je za mnogotere industrije,

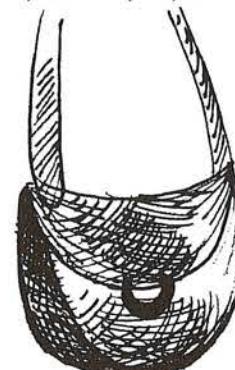
predvsem za pripravo **acetatne svile**, **barvil**, **topil**, pa tudi **dışav** in **zdravil**. Prav tako ne smemo pozabiti **metilnega alkohola** in

acetona, ki ju uporabljamo pri izdelavi topil za lake in za **umetne mase**.

Poleg suhe destilacije lesa poznamo še celo vrsto bolj ali manj zapletenih kemij-

skih postopkov za pridobivanje najrazličnejših spojin iz lesnega bogastva. Na poseben način npr. izlužimo iz hrastovega in kostanjevega lesa, pa tudi iz smrekovega lubja, iz rujevega grma in njegovih šišk, za strojarstvo posebeno dragoceno snov, ki jo imenujemo **tanin**. Slednja nam služi za spremištanje živalske kože v usnje.

Važno je tudi pridobivanje **terpentinovega olja** in raznih **smol**, ki jih pridobivamo iz lubja igravcev, saj izdelujejo iz njih **izvrstna topila** za smole, voske in maščobe. Nikakor pa ne smemo pozabiti na **kavčuk**, ki nam predstavlja surovino za **gumo**.

Franci Lakovič

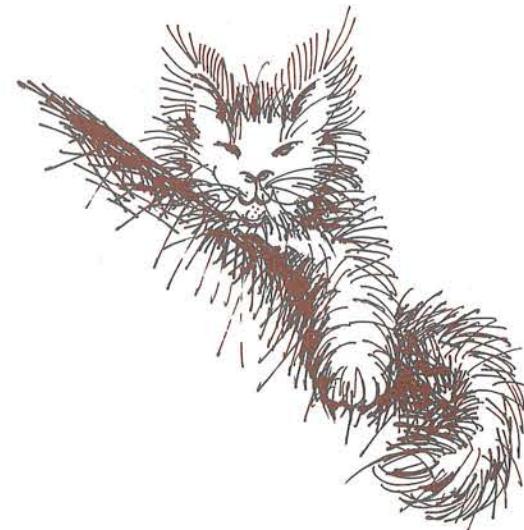
Ilustr. Liana Drašček

NAŠA MUCA

Naša muca ni velika,
vendar marsikaj že zna
a najraje tamkaj stika,
kjer se s čim lahko igra.

Dve stopnici že preskoči
in mijavče svoj "mijav",
včasih tudi tla pomoči,
toda ve, da to ni prav.

Potlej iz strahu se skrije
v kak kotiček, če se da,
s tacko gobček si umije
in kot prej se spet - igra.

Lojze Abram

Podelitev bralnih značk

Po vsakem opravljenem delu je človek zadovoljen, še bolj, če je delo prijetno opravilo, branje knjig, ki nas duhovno bogatijo in širijo naše znanje. Zadovoljstvo je potem največje, če za tako opravilo dobimo priznanje v obliki bralne značke. Lahko si torej mislimo, kakšno je bilo razpoloženje naših otrok, ko je napočil dan podeljevanja bralnih značk. Zanje je bil pravi praznik.

Praznovanje se je pričelo na dvorišču osnovne šole »France Bevk« na Opčinah, kjer so zbrani openski šolarji s pesmijo pozdravili goste, priznane slovenske pesnike, mladinske pisatelje in ilustratorje, ki so na vabilo tukajšnje mentorice Drage

Lupinc, prišli na obisk k nam, da s svojo prisotnostjo dajo pečat pomenu podeljevanja bralnih značk.

Po sprejemu na openski osnovni šoli so se slovenski ustvarjalci podali na posamezne osnovne in nižje srednje šole na neposredno srečanje z učenci in dijaki. Še na vsaki šoli so šolarji v veselem razpoloženju pričakali goste, s katerimi so se sprijateljili in razvili prisrčne pomenke v obliki vprašanj in odgovorov. Še najbolj je šolarje zanimalo, kakšno je pesniško ali ilustratorsko delo posameznikov. Najbolj svečano pa je bilo podeljevanje priznanj in bralnih značk v največje veselje in zadoščenje pridnih bralcev.

Pesnik Miroslav Košuta in ilustratorka Jelka Godec Schmidt med openskimi šolarji

Nova »MALA GAJA« glasilo gropajskih šolarjev

Najnovejša, dvojna številka šolskega glasila »Mala Gaja« je ponoven dokaz podjetnosti in iznajdljivosti pridnih šolarjev iz Gropade in Padrič, ki se s pomočjo učiteljic nočejo izneveriti tradiciji in se še vsako leto potrudijo za izdajo svojega časopisa. Poleg vsakodnevnega šolskega dela najdejo čas, da napišejo vrsto lepih sestavkov in pesmic, vsebino pa obogatijo še z izvirnimi risbami.

Še najlepši in neposredni so spisi učencev iz prvega razreda, v katerih opisujejo domače živali. Nič manj se niso izkazali učenci drugega razreda z daljšimi sestavki o tem, kar so jim pripovedovali dedje o hudočasih med drugo svetovno vojno, ko so se slovenski ljudje, ki so bili v italijanski vojski, prebjali v partizanske enote, ali pripovedovanja babic o pustnih navadah na vasi.

Izvirni so opisi domačih vasi Gropade in Padrič, delo tretješolcev, občutene pa so misli o pesniku partizanu Karlu Destovniku Kajuhu, po katerem nosi šola ime. Bralcu pritegnejo hudomušne pesmice, zlasti pesem o Zlodjevih nesrečah, in sestavek v verzih petošolke Elene Palčič o petih veselih letih, ki jih je preživelva v šoli.

Na koncu je nekaj strani glasila »Mala Gaja« posvečenih 90-letnici obstoja gozdne zadruge na Padričah in delu gropajskih in padriških šolarjev, ki so za otvoritev parka Globojner izdelali smerokaze in ptičnice ter se potrudili s postavitvijo trim steze in smetnjakov.

Domiselnost je izdelana naslovna stran, ki v obliki fotomontaže prikazuje najznačilnejše trenutke iz šolskega življenja gropajskih otrok, od proslav do izletov in dela v šoli.

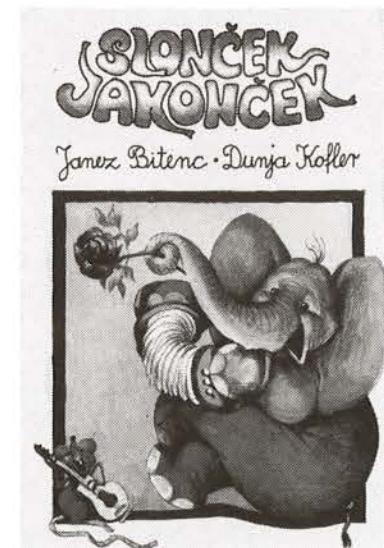

Marij Čuk

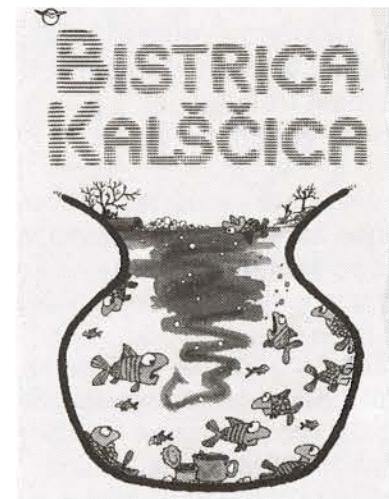
Srečanje s slončkom Jakončkom

Tako kot vsi otroci na svetu je imel tudi slonček Jakonček mamo in očeta. Mami slonici je bilo ime Liza, očetu pa Jaka. Daleč naokoli ni bilo tako navihanega slončka, kot je bil Jakonček. Mama Liza je zagovarjala njegove norčije, oče Jaka pa se je držal za glavo in trobental: »Veliko otrok sva že imela, takšnega paglavca pa še ne!«

S temi stavki se začenja nova knjiga Janeza Bitenca **SLONČEK JAKONČEK** in priznali boste, da bi znala biti zelo zanimiva. Kako ne bi bila, saj je v njej veliko takega, ki prija otroški domišljiji: tu ni samo slonček Jakonček, so še Tinko Polovinko, dol-

gin na zvezdi, Jakčev klobuček, zmaj, trije petelinčki, zajček Kazimirček in srebrni gumbek. Torej prepolno »junakov«, dovolj da odpremo knjigo in začnemo brati, pa ne samo brati, tudi peli bi lahko, saj so na lepih belih straneh natisnjene še pesmice z notami, da o lepih ilustracijah Dunje Kofler niti ne gorovim.

In sedaj k malce bolj resnim zadavam. Sami lahko opažate, ko greste na sprehod, izlet ali na pohajkovanje po mestu, da so travniki, hribi, jezera in ulice polni vsakovrstnih odpadkov. Pa tudi zrak je onesnažen, reke komaj dihajo, drevesa se mučijo v svoji rasti. Človek je zares zanemaril okolje in naravo, kar je največja nesreča, ki se

lahko pripeti našemu planetu. No, o teh in podobnih vprašanjih varstva okolja in narave piše **Silvestra Rogelj Petrič** v knjigi **BISTRICA KALŠČICA**. Gre za prikupno in poučno pripoved o šestošolcu Nejcu, ki ga spremljajo kužek Sam in druge živali v otroškem »ranču«. Živali zbolijo in izkaže

se, da so pile vodo iz reke Bistrice. Otroci - mali detektiivi - se skupaj s profesorjem biologije lotijo raziskav, ustanovijo ekološki krožek in odkrijejo, da reko zastruplja papirnica. In tukaj se začne pravi zaplet...

Vse skupaj lahko razpletete vi z branjem privlačnega pisana!

Gema Hafner

Ilustr.: Jasna Merku

URŠKINA PUSTOLOVŠČINA

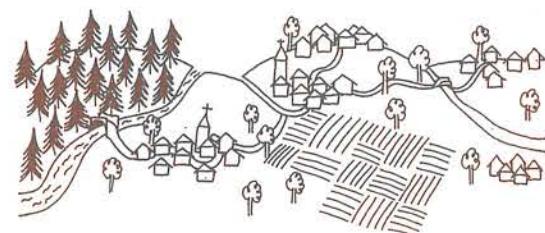
Ha, jaz se nič ne bojim, jaz sem junak!
Nekega dne, kakor ljudje na vlak,
sedla bom kar na oblak!

Trdo ga bom za grivo držala,
z nogami v prazno bingljala,
pela bom tralalala
in vsem ljudem mahala.

Pticam v letu - srečno pot bom želeta,
sončne žarke oblaku v grivo vpletla,
naj bo vesel in lep,
če me vzel bo s seboj na potep...

Prosila ga bom, naj zalije
žejne vrtove, polja, livade...
Ko bi bahava bila - pa nisem
z bliskom in gromom
strašila bi stare in mlade!

Ko pa se prve zvezde prižgo,
zašepečem oblaku v uho,
naj spusti se nizko, kar se da:
tedaj pa skočim na balkon
in sem spet doma!

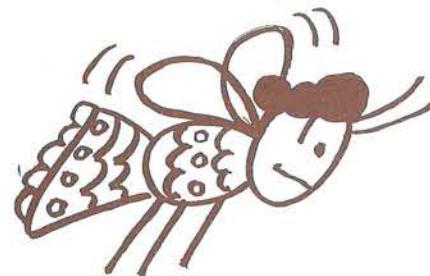

Prir.: Črtomir Šinkovec

Ilustr.: Božo Kos

Muha se je poročila

Berberska pravljica

Muha se je oblekla v eno izmed svojih najlepših oblek in se odpravi na potovanje po svetu. Potujoč po cesti se sreča s šakalom.

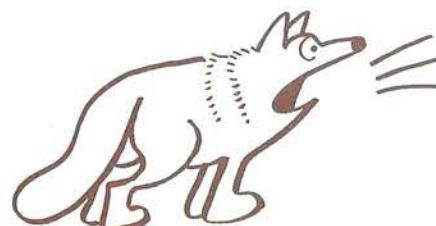
»Kam greš, muha, tako olešana?«, jo vpraša šakal.

»Kam, misliš, da grem,« reče muha. »Grem, da si poiščem ženina, hočem se omožiti.«

»Zakaj se ne bi poročila z menoj?«, jo vpraša šakal.

»Morebiti,« reče muha. »Toda poprej mi moraš kaj zapeti, zakaj rada bi slišala, če mi ugaja tvoj glas.«

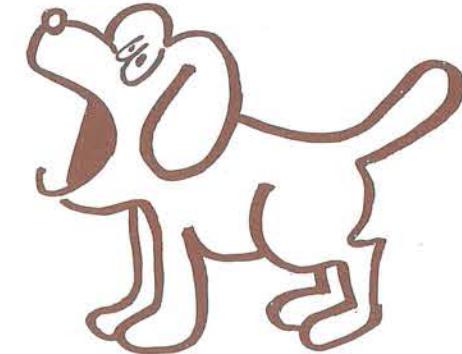
Šakal zapoje, toda šakalovo petje je muho rezalo v ušesa.

»Ne, šakal moj, ti tuliš ampak ne poješ. Ne morem se s tabo omožiti,« reče muha in se odpravi dalje po poti.

Kmalu se sreča s psom.

»Kam greš, muha, tako olešana?« vpraša pes.

»Kam grem?« de muha. »Iščem ženina, hočem se poročiti.«

»Tedaj se oženi z menoj,« reče pes.

»Morebiti,« reče muha, »toda najprej mi moraš kaj zapeti, zakaj rada bi slišala, če mi ugaja tvoj glas.«

Pes zapoje, toda muha odmaje z glavo, ne ugaja ji njegovo petje.

»Ne, dragi pes, tvoje petje je lajanje, ne oženim te,« reče muha in gre dalje.

Tretji, ki ga sreča muha, je bil muren.

»Kam greš, muha, tako olepšana,« jo vpraša.

»Kam grem?« pripomni muha. »Iščem ženina, hočem se poročiti.«

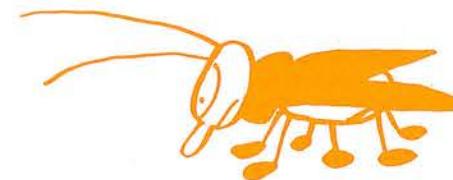
»Tedaj se omoži z menoj,« reče muren.

»Morebiti,« pritrdi muha, »toda najprej mi moraš kaj zapeti, rada bi slišala, če mi ugaja tvoj glas.«

Muren zapoje in muhi njegovo petje zelo ugaja.

»Da, muren moj, poješ zelo lepo, rada se poročim s teboj,« se razveseli muha. Tako je muren postal muhin mož.

Po veseli svatbi sta si napravila hišico iz lupin in listi so jima bili streha nad glavo. Ker nista imela kaj jesti, se muren odpravi

po moko. Kmalu jo prinese. Muha se pripravi, da bo zamesila pogačo in začne sejati moko, medtem pa postane bela od nog do glave.

»Muha moja,« se hihta muren, »vso glavo imaš belo, očisti se in otresi si moko.« Muha si začne otresati glavo, otresa se in otresa, naposled odleti in izgine.

Muren bulji v to mušjo predstavo in se začne krohotati. Krohotata se toliko časa, dokler ne poči.

To je bila zadnja poroka med muho in murnom.

Franci Lakovič

Ilustr.: Erika Košuta

Mali kuhar

Zdenko Dokolenko,
velik pet pedi,
rilec svoj brez lonca
kuha in smodi.

Oglasil se mama:
»Varuj se, fantič,
iz te tvoje kuhe
danes ne bo nič!«

Več ne kuhaj rilca
in se mi nasmej,
da bo spet med nama,
kot bilo je prej.«

Črtomir Šinkovec

Ilustr.: Paola Bertolini Grudina

POLŽ NA POTOVANJU

»Polžek, polžek, kam pa, kam
danes nosiš hišo sam?
Na gostijo - pa z rogmi -
éj, si smešen, polžek, ti!
Nebogljenček si, da veš,
vse posliniš, koder greš!
Na rogeh imaš oči,
pa ne vidiš tri pedi,
tri pedi naprej, nazaj,
da bi šel lahko na raj.«

»Stran, otroci, stran s poti,
meni se mudri, mudri
na gostijo sred poljan
vabi polže star goban.
Jedli, pili, se mastili
bomo tam in prenočili;
a če več ne bo gobana,
vrnem jutri se zarana
in pobodem vse z rogmi -
tekla bo v potokih kri.«

MIŠ V UČILNICI

V razredu smo sedeli in smo nalozi pisali. Smo nenadno zakričali, ker zagledali smo miško. Ta je zapustila hiško, med klopni je kar divjala. Ko jo učiteljica vidi, dvigne nogo, zakriči. Miška hudo se prestraši, se v vrata zaleti, se obrne in poskoči, steče v luknjo in več je ni.

Tjaša, Kristina, Michele, Luka
Omar, Matija,
5. r. OŠ »F. Saleški Finžgar«
BARKOVLJE

KAJ VSEGDA DELAM

Kaj vsega delam med tednom? Učim se in pišem naloge. Igram se z bratcem. Berem knjige za bralno značko. Igram harmoniko in se učim glasbe. Najlepše je, ko se igram z igralko pando.

Erik Sancin
1. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

NOGOMET

Imenujem se Rudi, imam deset let in zelo rad igram nogomet. Igram v ekipi Zarje, ki nastopa v tretji amaterski ligi. Smo peti v lestvici. V ekipi igrata tudi moja sošolca: Savo in Mitja. Ostali igralci so: Fabio Umek, Fabio Cocevari, Savo, Marko, Peter, Pavel, Alan in Luka. Luka in jaz sva vratarja. Običajno nastopa v prvem polčasu Luka, v drugem pa jaz.

Nogometni klub Zarja ima svoj sedež v Bazovici. Tam treniramo ob ponedeljkih in četrtekih, ob sobotah pa so na vrsti tekme. Najmočnejši v ekipi je Savo, kapetan pa je Fabio Cocevari.

Nogomet mi je od vseh športov najbolj všeč.

Rudi Buda
5. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

DOMA PRI NAS

Prijatelj Vojko in jaz sva se nekega dne pogovarjala o naši družini. Vprašal me je: »Kako živite pri tebi doma?«

»Oče in mama sta v službi in delata, babica je upokojenka, brat in jaz pa hodiva v solo. In pri tebi kako je?« radovedno vprašam.

»Ah! Mama gospodinji, oče dela, jaz pa obiskujem solo« odgovori Vojko.

Kadar sva si to pravila, nisem še stanoval v Nabrežini. Bival sem v Križu. Stanoval sem blizu trgovine, kar je bilo zelo praktično, če si kaj potreboval. Nedaleč od doma je bilo polno prijateljev. Iz Križa sem se preselil v Nabrežino, v novo, večjo hišo. Tudi takoj imam prijatelje, vendar ne toliko kot v Križu. Tudi trgovina je bolj daleč.

Doma pri nas se imamo lepo. Za praznine mama speče okusne slăščice in štruklje, ob nedeljah pa hodim z očetom na sprehoede v bližnji gozd. Ko sem prvič praznoval rojstni dan v Nabrežini, je prišel tudi Vojko, ki ga dolgo nisem videl in se mi je zdel drugačen. Morda zato, ker sva se srečala po tolikem času.

Kristjan Kocjan
5. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

KAKO IZKORIŠCAM PROSTI ČAS

Povedal bom, kako izkorišcam svoj prosti čas. Moji popoldnevi so ob ponedeljkih, sredah, sobotah in nedeljah. Če kdaj v teh dneh dežuje, izdelujem doma ročna dela iz papirja ali lepenke, se igram z električnimi igrami ali s sestro. Če je lepo vreme, ob sobotah in nedeljah igram nogomet s prijatelji. Večkrat si tudi priovedujemo smešnice.

Nekega dne sem s prijatelji igral nogomet. Bilo je zelo zabavno. Prijatelj Andrea je nekoč vodil žogo. Nenadoma jo je brcnil

Ilustr. Erika Košuta

Franjo Frančič

VIKTOR

Soparnega poletnega dne sem se sprehajal ob morju. Večerilo se je, nebo je postal bakreno in na nebu so zasijale prve zvezde.

Kar zagledam drobno senco, ki leze izza ozke skale: želva!

Sklonim se in jo previdno vzamem v roke. Bila je srednje velika, prav simpatična, s čudovitom oklepom.

Sklenil sem, da jo nesem domov.

Na terasi bo imela dovolj prostora, sem pomislil. Dal sem ji ime Viktor. Videti je bilo, da ji življenje pri meni prida, edino, kar me je skrbelo, je bilo to, da ni jedla. Da sem ji dal moško ime, to je gotovo ni užalilo.

— No daj, daj, Viktor, jej, — sem jo spodbujal.

Krog in krog nje sem razpostavil nerezane hrenovke pa makan-

rone, svežo solato, poskusil sem celo s češnjami.

Želva se hrane ni dotaknila.

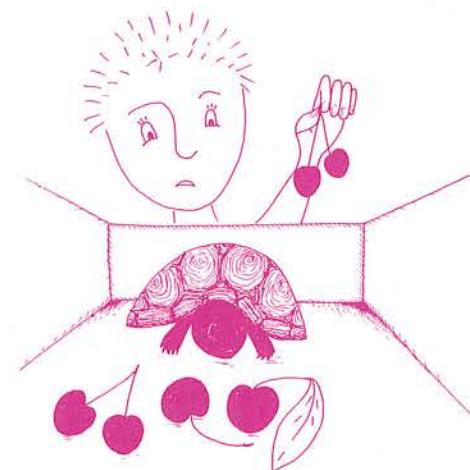
— Kaj ti je, Viktor? — sem jo spraševal.

Ona pa nič, kdaj pa kdaj je posrebal samo vodo

Spoznal sem, da tako ne bo šlo naprej. Ločil sem se od Viktorja, bolje: od Viktorije.

Zdaj spet lazi nekje po skalovju in grmičevju.

In tako je prav.

in prijatelj Luka jo je hotel ubraniti. Pa je zdrsnil in padel v blato. Bil je ves umazan. Vsi smo se smeiali. Luka pa je odšel domov se umiti.

Pri nogometu sta si že dva prijatelja poškodovala roko. Če nas je kdaj manj otrok, se igramo z avtomobilki ali pa na vojake. Tudi ta igra je zabavna. Večkrat si izmišljamo zabavnejše igre. Če ni nikogar na dvořišču pa grem v sobo in zaigram na harmoniko lepo skladbico, posebno tisto, ki mi je najbolj všeč: »Moj očka«.

Proti večeru gledam televizijske oddaje. Jeseni sem z očetom hodil v gozd pobirat

Mirko Ferlan
5. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

MLINČEK

Čez potoček kakor pšice
hitro švigajo mušice!
Skačejo kot vedri palčki
čez kamenje drobni valčki.

Ob potočku nov je mlinček,
ki rumen je kot cekinček.
Moj je mlinček, jaz sem mlinar,
zmeljem mernik ti za vinar.

Histro zmeljem ti pšeničko
da napraviš si potičko,
ječmen, da se kaša skuha,
rž, da si napečeš kruha.

Ajdo in koruzo zmeljem,
da imel boš žgance z zeljem.
Voda teče, voda teče,
melje žita polne vreče!

PRI NAS DOMA

V moji družini smo v treh. Moja sestra stanuje v Gorici in ima hčer. Ime ji je Daniela. Sedaj pa bom pripovedoval o svojem vsakdanjem delu.

Kadar se vračam iz šole, pokosim, potem gledam televizijo, nato začnem pisati naloge. Po končanem delu grem na dvorišče in se igram z žogo. Kadar se mama vrne iz službe, pregleda vse moje naloge.

Imam tri ptičke: kanarčka, čička in taščico. Vsi trije so zelo ljubki. Kadar očka oskrbuje ptičice, kakšno zrno pade na tla in takoj priletijo grlice in ga pozobajo. Nekoga dne smo bili na obisku pri babici. Ko smo se vrnili domov, je bil kanarček mrtev. Obesili smo namreč kletko na trto in v naši odsotnosti se je verjetno mačka povzpela do kletke in kanarčka umorila.

Večkrat grem z mamo na obisk k babici in teti. Tam vzamem kolo in se vozim po

neASFALTIRANIH POTEH. Ker je pri teti mnogo dreves, marsikdaj splezam na drevo skoraj do vrha in od tam gledam okolico. Večkrat hodim tudi v kamnolome opazovat, kako delajo.

Ob nedeljah pridejo k nam tete in strici. Pogovarjam se, kaj se je zgodilo med tednom. Stric pove tudi kakšno smešnico. Mama običajno podari tetam vrtnice. Tedaj se jaz s kolesom vozim okrog hiše. Večkrat si želim, da bi bil bolj prost in se vozil s kolesom, ali hodil na sprehode po gozdru.

Roberto Vidoni
5. r. OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

BOLJUNŠKI JAMARJI

V Boljuncu imamo jamarsko društvo. Člani so Mitja, Marko, Miran, Maurizio, Boris in nekateri drugi. Skupino vodita Claudio Bratos in profesor Stojan Sancin.

V prostem času raziskujejo kraške jame in globoka brezna. Pri spuščanju uporabljajo dolge in močne vrvi. Na glavi imajo čelade, na čeladah pa majhno svetliko.

Če teče v jami podzemski reka, imajo s seboj tudi potapljaško opremo. Raziskovanje jam je nevarno. V njih so ozki rovi. Včasih plazijo jamarji naprej po trebuhu ali na hrbtni. Večkrat se znajdejo v velikih dvoranah. Tam so veliki in majhni kapniki. Če visijo s stropa, so stalaktiti, če pa rastejo iz tal, so stalagmiti. Če zrastejo skupaj, so stebri.

Ves ta prelepi podzemski svet smo lahko videli na predvajanju diapositivov.

Daniel Zeriali, Alessandro Gigante,
Manuel Zobec, Borut Žerjal
3. r. COŠ »F. Venturini« BOLJUNEC

SAPRAMIŠKA

Pred kratkim smo v našem gledališču prisostovali lutkovni igri Svetlane Makarovič »Sapramiški«.

Sapramiška je živel na velikem travniku. Nekega dne je dobila tri lešnike. Ko je grizla prvega, se ji je zlomil zob. Šla je k veverici, da bi ji strla lešnik. Veverica pa ga je pojedla. Miška je bila žalostna. Prišla je do močvirja. Videla je Regico in jo vprašala, če ji stre lešnik. Žabica ga je vzela in ga zalučala v drevo. Padel je v močvirje. Regica je potem poslala Sapramiško k zobozdravniku doktorju Detlu. On ji je popravil zob. Sapramiška je bila srečna.

Igor Ota, Sandy Sancin, Peter Metlika
3. r. COŠ »F. Venturini«
BOLJUNEC

IZLET V PADOVO

V petek, 22. aprila, smo šli na šolski izlet. Nestrpno sem pričakovala ta dan. V četrtek ponoči nisem spala od samega razburjenja. V petek zjutraj me je mama zgodaj zbudila. Planila sem s postelje in se hitro oblekla. Komaj sem bila pripravljena, že sem stekla na cesto in nestrpno pričakovala Pavlovo mamo. Ko je prišla, sem hitro skočila v avto. Peljali smo se na železniško postajo. Tam so nas že čakali naši sošolci, učiteljice in Borštani.

Hitro smo poiskali naš vlak in rezervirane sedeže. Po dveh dolgih urah vožnje, smo dospeli v Mestre. Izstopili smo in počakali vlak za Padovo. Ko je vlak pripeljal v Mestre, smo hitro vstopili. Po dvajsetih minutah smo bili že v Padovi. Od železniške postaje smo se potem z avtobusom odpeljali do botaničnega vrta.

V botaničnem vrtu smo si ogledali najrazličnejše rastline. Zelo zanimive so bile

mesojede rastline, ki jedo žuželke. Videli smo tudi sekvojo, kaktuse in palme, ki so uspevale v velikem, s steklom pokritem prostoru. Učiteljice so nam povedale, da palme rastejo v toplih krajih, zato potrebujemo toploto.

Odšli smo iz botaničnega vrta in nadaljevali pot proti baziliki sv. Antona. Ogledali smo si prezbiterij, grob sv. Antona, bronaste kipe in freske. Pred bazilikijo je Donatellov spomenik Gattamelate in tržnica, kjer prodajajo spominke. Ker smo bili lačni, smo se ustavili v bližnji restavraciji in jedli pizzo.

Po kosišu smo se napotili po mestu in hodili pod oboki in po mostičku. Bili smo žejni in utrujeni. Šli smo na trg »Piazza delle Erbe« in potem na »Piazza delle Frutta«. Kamalu smo prispeti do kapele degli Scrovegni. V kapeli smo občudovali freske znanega slikarja Giotta.

Čas je hitro mineval. Zato smo morali na železniško postajo, kjer smo poiskali naš vlak. Vstopili smo in čakali, da vlak odpelje. V Mestrah smo morali ponovno zamenjati vlak in smo stopili v drugega, ki je peljal v Trst. V vlaku smo peli in si pripovedovali smešnice. V Trstu so nas že čakali starši. Veseli smo izstopili in stekli k staršem ter jih pozdravili. Nato smo pozdravili učiteljice in se veseli vrnili domov.

V Padovi mi je bilo všeč. Najbolj vesela sem bila, ker sem se peljala z vlakom.

Adriana Longo
5. r. OŠ PESEK

NENAVADNA PESMICA

Na svetu je dosti ljudi!
Med temi so tudi hudobneži.
Na hudobnežih je dosti bolh,
v luknji se skriva polh.
Ta je pa poseben dan,
zato bomo dali bolhe stran.
Polha bomo iz luknje spodili
in mu nove suknje sešili.

Savo Lipovec
5. r. OŠ »J. Ribič«
SV. JAKOB

JAPONSKI UČITELJI

Na šoli smo imeli obiske. K nam so prišli japonski učitelji in profesorji.

Vsi smo nestrpno čakali goste. Zbrali smo se v telovadnici. V šolo je najprej stopila gospa ravnateljica, potem še drugi. V pozdrav smo jim zapeli nekaj pesmi. Nato je eden od učiteljev predstavil skupino. Govoril je v japonščini, spremljevalka - lepa Japonka - pa je vse prevajala v italijanščino.

Že se bližajo, kar z naglimi koraki prihajajo te, vedno najbolj zaželjene počitnice. Saj vem, vaše misli so že daleč od zatohljih

Gostje so se potem porazdelili in šli v posamezne razrede. Gledali so naše zvezke in knjige. Tudi slikali so jih. Z učiteljicami so se pogovarjali o delu na šoli in o naših programih.

Gospod Jiro Yamada, ravnatelj neke šole na Japonskem, se je tudi podpisal v naše zvezke in nam pokazal, kako se izdelujejo papirnate ptice. Za zahvalo sem mu dala spominček. Potem nas je slikal.

Japonski učitelji so šli potem na zakusko v telovadnico. Ko so jih pogostili in se z njimi pomenili, so nas poklicali. Podarili so nam lepe okraske in zapeli so nam pesem v japonščini in celo pesem "Santa Lucia". Postavili smo se potem v velik zbor in fotograf nas je slikal. Ko so odhajali, smo jih lepo pozdravili.

Jasmina Jejčič
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

POMLAD

Spomladi cvetice zadišijo, travniki ozelenijo, metuljčki pa se v zraku lovijo. Trobentice v travici ožive in nam pomlad ozname, da jih občudujejo ljudje. Na travniku se otroci lovijo, v grmovju vijolice dehtijo, čebelice pa na delo hitijo. Lastovice spet naglo letajo, v kljunčkih bilke nosijo, pod streho gnezdo spletajo.

Michele Deste
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

učilnic, od šolskih knjig, in plavajo tja v širna obzorja, na sončne obale, na prostrane, zelene travnike, kjer se morda dvigajo taborniški šotori. Mogoče pa ste z mislimi še dlje, tam na visokih gorah, kjer se lahko dotikate neskončnega, sinjega neba.

Naj vam bo lepo! Uživajte ta mladostni, brezkrbni počitniški čas in vračajte se spet jeseni, polni novega elana in dobre volje, zdravi in zagoreli, med tiste, sedaj skoraj osovražene šolske klopi, kjer vas bosta že čakala novi, jubilejni Galeb in novi Galebov šolski dnevnik.

Vesele počitnice, otroci!

UREDNIK

MOJ WISKI

Moj psiček je nagajivček,
rad se igra
in po travi valja.
Ime mu je Wiski,
a pravijo mu Piški.
Po vrtu se sprehaja,
če pride kdo, tudi laja.
Pred hišo tako gospodari,
da ves dan spi in lenari.
Če pa muca se pojavi,
skoči v zrak, za njo zdrvci,
da se naokrog kadi.

Manuel Ferfoglia
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

NAŠ MUC

Doma imamo lepega mucka. Dobil sem ga za svoj rojstni dan. Prinesla mi ga je mama. Ko sem ga prvič videl, sem takoj razumel, da bova postala velika prijatelja. Zdaj je že odrastel.

Dlako ima črno, malce sivo in tudi belo. Zelo je podoben majhnemu tigru, zato se imenuje Tiger. Oči ima okrogle. Ima zelo dober spomin, a pamet ga malokrat sreča. Večkrat si tako dolgo grize rep, da se kmalu pojavi na repu kri. Seveda, kadar se grize, tudi stoka, a kaj, če je tako nesmeten. Nekoč jih je tudi dobil od sosedovega psa. Preteple so ga tudi sosedove mačke, a ne smete misliti, da moj maček ni pri moči. Če je treba, se tudi izkaže.

Zelo rad je špinac, solato, krompir, zlasti pa meso in ribe. Kakšenkrat požre tudi kako kobilico ali muho.

Tiger je najrajši v kuhinji, ker imamo tam dve ribici v vazi, ki ju stalno gleda.

Večkrat sem ga zasačil, ko je s taco lovil ribici. Takrat ga hitro zapodim, da se vsa hiša strese. Zelo zanimiv je tudi, kadar z nami gleda televizijo. Uleže se na prednje tačke in se zagleda v ekran ter gleda kak televizijski spored, dnevnik, film ali komedijo.

Vsi ga imamo radi, tudi sosedove mačke in psi. Rad ga imam posebno jaz.

Andrej Carli
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

KADAR MAMA POPRAVLJA ZVEZKE

Ker je moja mama profesorica, mora skoraj vsak dan popravljati zvezke. Če so spisi lepi, se prav sprosti, če so pohvalno lepi, mi jih prebere. Ko pa so spisi obupni, se ji kar blede. Jezno obrača liste, prečrtava, čečka, popravlja. Ko pa je kak spis preobupen, se ji naježijo lasje.

Kadar popravlja zemljepisne naloge, je drugače. Pri zemljepisu vedno hvali učence. Tu pa tam odloži pero in naočnike, si pomane oči, se mi posmeje in spije skodelico čaja. Če ima velik kup zvezkov, odloži nekaj dela za naslednji dan. Mama že ve, kdo piše lepe spise in kdo slabe. Običajno pusti slabe spise za konec in je zadovoljna, če so tudi tisti spisi lepi. Če je prav vesela, pravi sama sebi na glas: "Priden, si se potrudil."

Kadar so vsi spisi lepi, mi pravi: "Upam, da tudi ti pišeš lepe spisel!" Običajno se jaz našobim in se odstranim, za vrati pa jo počašem jezik. Kadar mama zaključi s popravljanjem, pospravi zvezke, si sname naočnike in spravi pero. Potem večkrat pripravlja program za naslednji dan.

Iztok Colja
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

POMLAD

Vesela pomlad je prišla s košaro polno cvetja in zelenja. Nežne marjetice je na trate strosila in jih s travo obdarila. Ptički v zraku veselo žvrgolijo, ker se pomlad veselijo. Na drevju gnezda pripravljajo, jih za novi rod postavljajo. Je iz brloga ježek pokukal, veverička je iz dupla skočila, zajčka veselo pozdravila z vzklikom: »Pomlad je tu!«

Maja Radetič
4. r. OŠ »J. Jurčič«
DEVIN

V DALJAVI

V daljavi sem slišala zvonove in druge prelepne glasove. Odprla sem okno in se zazrla. Brat je prihajal in rajal. V roki je nosil jajce, pisano, kot poletne srajce. Slišala sem v daljavi petje neznanca, ko je pel ob barvanju jajc.

Valentina Tinta
4. r. OŠ »J. Jurčič«
DEVIN

POMLAD

Prebudi se vsa narava, Okrasi zelena trava, Mimo je že mraz in zima, Lastovka že k nam prikima; Ah, kako je to lepo, Da spet sončke je gorko!

Bernard Hrovatin
4. r. OŠ »J. Jurčič«
DEVIN

ZAJČJEREJA

Aprila smo obiskali zajčjerejo v Cerovljah, majhni vasci nad Vižovljami. Zbrali smo se sredi vasi in se potem napotili k zajčji farmi. Sproti smo si ogledovali vrtove, kjer je bilo vse v cvetju.

Zajčja farma je izven vasi in obsega velik prostor. Gospodar nas je lepo sprejel. Stopili smo v notranjost in zagledali polno zajcev. Na desni in na lev strani so bile dolge vrste kletk, ki so pregrajene v manjše. V vsaki kletki sta po dva zajca in vsi imajo posodo za hrano in vodo. V farmi je osem tisoč živali. Dnevno se skoti okrog sto mladičev. Lastnik farme nam je pokazal gole in slepe mladiče, nato večje zajčke, potem pa velikega samca. Stehtal ga je in imel je šest kilogramov. Dal ga je potem v večjo kletko, da bi ga bolje opazoval. V farmi goji dve pasmi: kalifornijsko in novozelandsko. Mnogo nam je povedal o zajcih in marsikaj novega smo se naučili.

Domači zajci, ali kunci, so zelo občutljive živali. Kadar zbolijo, poginejo v nekaj urah. Potrebujejo mnogo vode, zlasti ko skotijo. V farmi porabijo 2500 litrov vode na dan. Zajci jedo samo naravno hrano: žito, seno, deteljo in svežo travo. Potrebni jih 90 dni, da se zajci zredijo. Najmanj enkrat tedensko je treba razkužiti in počistiti pro-

stor, v katerem živijo kunci. Na farmi delajo to s posebno napravo, ki med drugim zažiga odpadke zajčje dlake. Zvedeli smo tudi, da so zajci koristni. Dajejo užitno in okusno meso, ki ga ljudje pri nas preveč ne marajo. Poleg mesa je uporabna koža, iz katere izdelujejo plašče, rokavice, toplice, ovratnike in drugo.

Na farmi smo se o zajcih mnogo naučili in izvedeli. Rad bi tudi jaz imel zajčka.

Vanja Saksida
4. r. OŠ »J. Jurčič«
DEVIN

POTOVANJE V BREST

Učenci četrteh in petih razredov slovenskih šol v devinsko nabrežinski občini smo pred kratkim potovali v Francijo na kulturno-športno srečanje otrok pripadnikov manjšin, ki živijo v Evropi.

Na to pot smo se začeli pripravljati že na začetku šolskega leta in nestrpno smo čakali dan odhoda. Imeli smo pevske vaje, učili smo se folklornih plesov in vadili smo razne športne igre.

Končno smo petega aprila odpotovali. Zbrali smo se na železniški postaji v Trstu ob 19. uri zvečer. Bilo nas je 46 učencev. Spremljali so nas učiteljice, ravnateljica in devinsko nabrežinski župan. Vsi smo imeli nahrbnike, v katerih smo imeli svoje stvari. Na postaji smo se postavili za skupno sliko in stopili potem na vlak. Še prej smo pozdravili svoje starše, ki so bili precej ganjeni, a tudi veseli, da smo si lahko privoščili tako potovanje. V vsakem kupeju z ležišči je bilo pet otrok in učitelj. Zame je bila to nova izkušnja, ker prej nikoli nisem spal v vlaku.

Vlak je odpeljal in vsi smo mahali v pozdrav svojim staršem. Legel sem na ležišče, a zaspal sem komaj, ko je vlak privozil v Milan. Zjutraj sem se zbudil in se zagledal skozi okno v mesta, doline, vino-grade in polja, mimo katerih je vozil vlak. Zagledal sem tudi veliko tablo, na kateri je pisalo: »Paris 23 km«. Kmalu je vlak privozil na pariško postajo »Gare de Lyon«.

Po krajšem postanku v Parizu smo se zvečer odpeljali proti Brestu.

Adam Pahor
5. r. OŠ »J. Jurčič«
DEVIN

KULTURNI SPORED

Že na začetku šolskega leta nam je učiteljica sporočila, da bomo spomladni poto-

vali v Francijo, in sicer v Bretanijo na srečanje z otroki drugih evropskih manjšin. Za potovanje smo se zato morali pripraviti s kulturnim in športnim sporedm.

Priprave za kulturni spored so bile zelo težke in utrudljive. Ko smo se dobro naučili folklornih plesov, je učiteljica šele določila, kdo bo nastopal. Vaje so bile večkrat tedensko do dneva izleta. Na potovanju smo ves čas ponavljali pesmi. Ko smo prišli v Brest, smo vsak dan mislili samo na kulturni spored. Na dan nastopa smo bili vsi nestrpni. Preoblekli smo se v slačilnici za odrom, in ko smo stopili na oder, smo se vsi tresli od same treme. Tedaj je gospod Zoran začel igrati na harmoniku in vsi smo mirno in pravilno zaplesali in zapeli. Harmonika je veselo igrala, kar je poživilo naš nastop. V dvorani so nas pozorno poslušali, in čeprav niso razumeli našega jezika, so bili vsi navdušeni in so naš nastop pozdravili z burnim ploskanjem. Bilo je tudi polno fotografov in fotoreporterjev, ki so nas slikali. Bili smo vsi presrečni za tako prisrčen in buren aplavz.

Presrečna sem, da sem se udeležila tega potovanja v Brest in spoznala mnogo otrok iz drugih evropskih držav.

Arjana Bravin
4. r. OŠ »J. Jurčič«
DEVIN

PRIKAZALI SMO NARODNE PLESE

V soboto po kosilu smo se tiho odpravili v slačilnico za odrom, kjer se pripravljajo igralci. Tam nas je bilo deset parov. Vsi smo se oblekli v narodne noše za skorajšnji nastop. Med plesalcij sem bila tudi jaz. Oblekla sem si plavo narodno nošo.

Čez nekaj časa smo stopili na oder. Harmonikar Zoran Lupinc je nategnil meh in zaigral pesem »Stu ledi«. Tedaj smo plesalci zaplesali in zapel je zbor. Seveda sem se v začetku bala, nato pa sem si zamislila, da poskušamo ples v telovadnici v Nabrežini in šlo je vse prav. Na oder so svetili žarometi in močna luč me je slepila. Še bolj pa sem se zbrala in nevšečnosti so minile.

Po plesnem nastopu smo se postavili v zbor in zapeli še dve pesmi. Gledalci so navdušeno zaploskali. Za uspeli nastop se zahvaljujem učiteljici folklore Anki Kocjančič. Bila sem zelo zadovoljna.

Breda Sosič
5. r. OŠ »J. Jurčič«
DEVIN

SODELUJ Z NAMI

Vera Poljšak

Ilustr. Magda Tavčar

GLAVNO MESTO

REŠITVE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Kombinacijska križanka. Maradona - Imola - s — keber - GT - Ero - etri - Tito - OE - YK - Reggi - Saratoga - o - Eli - i - Napoleon. Rešitev = Mike Tyson.

Osmosmerka. Rešitev = Kras.

Križanka. Košuta - tapir - orati - mat - J - Adiča - M - NA - imeti - ravs - I - ore - sir - strah - Eva - Liege - pír - ansambel - vat - apnar. Na slikah = Miroslav Košuta in Repen.

Popravek: pri tej križanki se nam je vrinila groba tehnična napaka. Na večji sliki je portret Miroslava Košute, na manjši pa Repen. Našim bralcem se opravičujemo.

REŠITVE SO POSLALI: Pierpaolo Brazzani, Romina Sossi, Maša Sancin, Jasna Germani, Sonja Padovan, Tjaša Gruden, Ivo Mozetič, Tanja Pitacco, Danjel Beorchia, Sara Perosa, Savo Lipovec, Tanja Padovan, 4. in 5. r. OŠ »J. Ribičič« - SV. JAKOB. Tilen Tavčar, Anja Starec, Janja Del Linz, Andrea Hrovatin, Borko Štefanovič, Martina Viviani, Alenka Pertot, Martin Turk, Devan Jagodic, Ivana Legovini, Andrej Kafol, Robert Scerni, Matija Jogan, Omar Norio, Kristina Betenšek, Luka Marchesi, Michele Mettulio, Tjaša Jogan, Francesco Viviani, Marko Pertot, Tanja Škomac, Milena Udovič, Luana Bretzel, Ksenija Breclj, 1., 2., 3., 4. in 5. r. OŠ »F. Saleški Finžgar« - BARKOVLJE. Iztok Furlanič, 4. r. OŠ »M. Gregorič Stepančič« - SV. ANA. Franci Kuhelj, 2. r. OŠ DVOR PRI ŽUŽEMBERKU. Jadranka Cergol, 4. r. OŠ »F. Milčinski« - KATINARA. David Fischer, Gabrijel Talotti, Dagmar De Paolis, Luka Urdih, Igor Gregori, Dejan Dermota, David Sancin, Francesca Milone, Maksi Urdih, Alessandro Merzari, 4. in 5. r. OŠ »D. Kette« - UL. GATTERI.

NAGRADE DOBIJO: Milena Udovič, 3. r. OŠ »F. Saleški Finžgar« - BARKOVLJE. Iztok Furlanič, 4. r. OŠ »M. Gregorič Stepančič« - SV. ANA. Gabrijel Talotti, 4. r. OŠ »D. Kette« - UL. GATTERI. Borko Štefanovič, 2. r. OŠ »F. Saleški Finžgar« - BARKOVLJE. Romina Sossi, 4. r. OŠ »J. Ribičič« - SV. JAKOB.

VOŠČILO: Vse najboljše za rojstni dan.

NAGRADO DOBI: Selma Kralj, 4. r. OŠ »F. Bevk« - OPČINE.

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava, fotostavec in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 7796655, 7796610 — Tisk: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 2.000 lir, dvojna: 2.500 lir, naročnina: 12.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod št. 158 od 3. maja 1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

